

1 četvrtak, 26. 06. 2008.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Optuženi Nikolić nije prisutan]
5 [Svjedok je ušao u sudnicu]
6 ... Početak u 14.22h
7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo, ustanite.
8 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
9 Izvolite sjesti.
10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan. Gospođo tajnice, molim Vas
11 da najavite predmet.
12 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan svima. Ovo je predmet broj IT-05-
13 88-T, *Tužitelj protiv Vujadina Popovića i drugih.*
14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Među optuženima vidim da Dragan Nikolić
15 nije prisutan i imali smo i podnesak u tom smislu. Gospodine Bourgon?
16 G. BOURGON: [simultani prevod] Tako je, gospodine predsjedavajući.
17 Gospodin Nikolić neće prisustvovati postupku danas i učinit ćemo sve u našoj
18 moći da od ponedjeljka bude opet ovdje. Hvala.
19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. I imamo i ovdje dozvolu njegovu
20 da se nastavi sa suđenjem u njegovoj odsutnosti samo radi zapisnika.
21 Drugi optuženi su prisutni.
22 Iz timova Odbrane vidim da nema gospođe Nikolić, gospodina Lazarevića,
23 gospodina Krgovića, gospodina Haynesa.
24 Na strani Tužiteljstva danas imamo gospodina McCloskeyog i gospodina
25 Mitchella.
26 Svjedok je ovdje.
27 Gospodine Živanoviću - pretpostavljam, prije svega da kažem, da nema
28
29
30

petak, 26.06.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 preliminarnih stvari o kojima bi trebalo razmatrati. U redu. Izvolite, gospodine
2 Živanoviću.

3 SVJEDOK: DUŠAN DUNJIĆ [Nastavak]

4 Ispituje gospodin Živanović: [Nastavak]

5 G. ŽIVANOVIĆ:

6 P: Hvala, časni Sude. Dobar dan, profesore Dunjiću.

7 O: Dobar dan.

8 P: Mi smo jučer stali kod grobnice u Novoj Kasabi 6, 7 i 8, pa bih Vas
9 ja zamolio - poći ću odmah na ovu grobnicu broj 8 s obzirom da sam video da u
10 ove dve prethodne grobnice je samo jedno ili dva tela: ja sam pregledao ove Vaše
11 nalaze koji su prikazani inače u Vašem izveštaju od strane 51. do strane 71. u
12 B/C/S verziji, odnosno od strane 44. do strane 65. u engleskoj verziji.

13 To je Vaš izvještaj 1D1070. I video sam da u ovim nalazima u 24, ja sam
14 ih baš i brojao - čini mi se da je tačno 24 - se pominje da Vi kažete da je
15 moguća povreda iz daljine u ratnom sukobu. Ja ću Vam dati kao primer jedan od
16 tih nalaza, to je na 59... Ja mislim da Vi to imate u B/C/S verziji, mi ovdje
17 imamo samo u engleskoj verziji, pa bih hteo da Vas zamolim - to je inače na
18 Vašoj strani 57 Vašeg izveštaja - je ovaj nalaz.

19 I videt ćete da je tu Vaš komentar da je korektan opis povreda, da
20 odgovaraju nalazu, da je diskutabilan uzrok smrti - o tome ste nam jučer
21 govorili i na kraju kažete: "moguća je povreda iz daljine u ratnom sukobu." Pa
22 Vas ja molim da nam objasnite na čemu se zasniva taj Vaš zaključak - da je
23 moguća povreda iz daljine u ratnom sukobu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovaj zaključak koji sam dao, zapravo, ova vrsta... ovaj komentar koji
2 sam dao se odnosi... ima svoja dva dela, da tako kažem. Prvi deo koji se odnosi
3 na glavne povrede koje su konstatovane, znači na onaj... - ponovno se vraćamo na
4 obdukcionu zapisnik gdje su ove povrede vrlo precizno opisane. Znači, ovo je
5 jedan od primera... ovaj... uopšte u ovim lokacijama gdje su povrede korektno
6 opisane, onako kako to zahteva struka.

7 P: Samo da Vas zamolim, malo sporije govorite zbog prevodilaca.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam u stvari očekivao da će Vam to i
9 sami prevoditelji naznačiti. Molim Vas da usporite i da se ne preklapate. Hvala.

10 SVJEDOK: Ovde je naglašeno... ovde su naglašene povrede i precizno
11 opisane, ja sam zbog toga komentarisao da se radi o jednom korektnom opisu
12 povreda. Međutim, ono što je mene navelo na zaključak da se možda radi o ratnom
13 sukobu, da je moguća povreda iz daljine, to je da se projektil zadržao u
14 lopatičnom predelu koji je /nerazgovijetno/ manji fragment u levom gornjem delu
15 grudnoga koša, odnosno u lopatičnom predelu. Ovaj doka... ovaj pokazatelj da se
16 zadržao projektil u telu je upravo dokaz da je taj projektil došao ili iz
17 daljine ili sa smanjenom energijom.

18 Usporenje projektila koji se ispali iz vatrenog oružja, znači projektila
19 recimo iz puške ili juče sam napomenuo koje su to brzine projektila koji ide,
20 ukazuje na to da se projektil usporava što je veća daljina. Takva povreda iz
21 blizine bi dovela sigurno do prolaska kroz telo. E sada, usporenje projektila
22 može da nastane i prilikom prolaska kroz određene prepreke. A to znači da može
23 na putu do tela da se za... uspori na bilo koji način, pa da se telo... da se
24 projektil zadrži. Prema tome, ja sam iz tog razloga rekao da je moguća povreda u
25 ratnom sukobu. To je jedan od razloga koji sam ja naveo kao mogućnost s obzirom
26 na usporenje projektila i zadržavanje tela u projektilu.

27 G. ŽIVANOVIĆ:

28 P: Ako sam Vas dobro razumeo, to znači kad se kaže da je u ratnom
29
30

1 sukobu... da je taj projektil ispaljen iz određene daljine, iz neke...

2 O: Da. Da. Da nastavim samo, kad kažemo o daljini pucanja, kao što sam i
3 jučer napomenuo u više navrata, ovde nije utvrđivana daljina pucanja, zapravo
4 nisu sprovedene analize, što su naglasili i izveštači u zbirnim izveštajima - da
5 nisu vršili istraživanje daljine pucanja na osnovu onih klasičnih forenzičkih i
6 balističkih elemenata na osnovu kojih se utvrđuje rastojanje između usta, cevi i
7 tela. Zbog čega sam inače i komentarisao, ovaj... jedan segment izveštaj u
8 završnom izveštaju gospodina Haglunda kad je on rekao "moguć prislon".

9 P: A dobro, molio bih Vas da mi kažete, ako se kaže da je, recimo,
10 postoji mogućnost da je zrno ispaljeno iz veće daljine, je l' možete da nam
11 kažete približno koja bi to trebala da bude daljina, koja bi ta daljina mogla
12 biti?

13 O: Ja sada ovde moram da koristim teoriju. Znači, potpuno su irelevantno
14 za vatreno oružje kakva je puška, daljina - sve preko tri do pet metara se
15 smatra za vatreno oružje kakva je puška - daljinom. Obzirom da ne ostaju
16 tragovi, baruta ne bi mogli da se pronađu na telu. Za kraća vatrena oružja,
17 odnosno kod kojih je kratka cev, ta daljina se računa preko 100, odnosno da je
18 preko 100 santimetara. Jer između sto santimetara i tela u tom rasponu je moguće
19 naći tragove barutnih čestica, barutne eksplozije i tako dalje i tako dalje.
20 Međutim, istraživanja koja je izvršio profesor Popov iz St. Petersburga, , a
21 imao prilike s njim direktno i da kontaktiram i da razgovaram, on je uspeo
22 recimo da konstatuje tragove baruta, eksperimentalan rad, na udaljenosti od
23 preko 40 metara, što je bilo za mene veliko iznenađenje. Nisam znao za takvu...
24 takvu mogućnost i onda je on nama objasnio kako se... kako projektil koji putuje
25 kroz prostor zapravo u onom delu iza... iza dna projektila - pod pretpostavkom
26 da je ravno - praktično usisava jedan deo, sitan deo barutnih čestica koje
27 zajedno sa projektilom dolaze do tela. Čak i na toj udaljenosti. Znači, kad...
28 da budem precizan, znači daljina za pušku se smatra... svo ono... svako ono

29
30

1 rastojanje veće od dometa čestica koje može ta puška, to je dva, dva i po, tri
2 metra da ostavi na telu.

3 P: To ste nam sad govorili o daljini sa stanovišta postojanja barutnih
4 tragova, barutnih čestica. Međutim, mene interesuje sad ova druga daljina o
5 kojoj ste govorili koja se sastoji u tome da li je rana samo pros... ustrelna
6 ili je prostrelna. Drugim rečima, da li se metak zadržao u telu ili je prošao
7 kroz njega.

8 O: Ovaj drugi element je vrlo značajan i on zavisi, opet kažem, od
9 brojnih faktora. Ali ako se puščani projektil pronade u telu ili se zadrži u
10 telu , a nije recimo udario u veću, deblju kost, kao što je na primjer
11 golenjača, ili butna kost, ili karlica, onda... pa čak i neke druge kosti mogu
12 da uspore i da zadrže taj projektil. Ali kad udari u lopaticu, ovde u levoj
13 lopatici je opisan takav jedan karakterističan otvor, recimo, koja je pljosnata
14 kost koja ima sa zadnje strane samo meko tkivo, , a s prednje strane te lopatice
15 su rebra, onda obično projektil kroz takve prostore ispaljen iz puške pravi
16 probojnu ranu, odnosno, prostrel. I sama činjenica da se zadrži, recimo u
17 lopatici, ukazuje da je on izgubio dovoljno energije na tom putu dok se nije
18 zadržo.

19 P: A da li možete sada da mi kažete, recimo, baš u vezi ovog Vašeg
20 odgovora, da li može tu da se proceni otprilike približno ta daljina
21 ispaljivanja metka koji nije uspeo da prođe kroz lopaticu?

22 O: Da Vam kažem, sa sudsko-medicinskog stanovišta, to je vrlo teško.
23 Potrebno je znači uraditi eventualno dodatne analize tragova baruta i poznavati
24 neke druge elemente koje ja, kao sudski medicinar, mo...moram da... mogu da
25 uzmem u obzir. Znači, mesto pucanja, pronalaska čaure i tako, kad se radi o
26 pojedinačnim slučajevima. I naravno, u tom kontekstu da se procenjuju oštećenja
27 koja su mogla da nastanu do tela - ako jesu bile neke prepreke do tela - ili da

28
29
30

1 se nađe, ovaj... neki drugi element koji je usporio projektil. Mislim, ono što
2 ja znam iz moje prakse, to je da su projektili, recimo ispaljeni iz jednog istog
3 vatrenog oružja, imali različiti domet. A to zavisi od vrste punjenja, odnosno
4 od vlažnosti baruta u čauri, onoj... čauri metka.

5 P: Dobro, ja Vas... ja sam rekao da tu ima otprilike oko 24 izveštaja.
6 Svi su oni slične sadržine, sa istim zaključkom i pretpostavljam da Vi... Vaše
7 objašnjenje za sve te izeštaje, bar što se tiče te mogućnosti nastanka povrede u
8 ratnom sukobu, bilo približno jednako? Mislim, ja mogu da navedem tačno koje su
9 to i strane i da pokažemo te autopsijske izveštaje...

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Mitchell?

11 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor. Sugestivno pitanje.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanović?

13 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Proći ću kroz ovaj izvještaj. Hvala.

14 G. ŽIVANOVIĆ: [na B/H/S-u]

15 P: Ja Vas molim da pogledamo sad sledeći izveštaj. To je... izvinjavam
16 se. Sledeći izveštaj ćemo pogledati. Ajde da pogledamo ovaj... i ovaj izveštaj.
17 Vi ga imate na svojoj strani 58, a mi ćemo ga sada uskoro videti na ekranu. U
18 njemu je također navedeno da se radi o povredi grudnog koša. Možemo li da
19 pogledamo glavne povrede?

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Naime, jučer nam je objelodanjeno ovo.
21 To je bilo na našem popisu dokaznih predmeta, to je CD od 25. juna 2008.
22 Međutim, mislim da je krivo označen kao 24. jun 2008., a svi ti dokumenti potiču
23 sa tog CD-a. To smo dobili jučer od Tužiteljstva.

24 Da. Broj ERN je 0046006. /u engleskom transkriptu: "X0046006"/

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako bih mogao razjasniti to za
2 zapisnik, ovo je materijal koji je Odbrani dat prije nekoliko godina, a mi smo
3 im pomogli kako bi se pronašla ta bilješka, kako bi to imali. Dakle, nismo
4 zakašnjelo to objelodanili, da bude jasno.

5 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da. To je točno, ispričavam se. Mi smo
6 samo tek dobili engleski prijevod tog izvještaja.

7 G. ŽIVANOVIĆ:

8 P: Ja Vas molim da... Mi imamo ovde sada na ekranu, profesore, samo
9 englesku verziju, ali Vas molim, Vi ste ovde objasnili glavne povrede i mi sad
10 upravo ih gledamo te glavne povrede i u Vašem komentaru koji je na strani 58
11 Vašeg nalaza, stoji da je moguća povreda u ratnom sukobu, posebno ako se ima u
12 vidu da su projektili zadržani u telu, moguća daljina.

13 O: Da.

14 P: Hoćete mi molim Vas reći sada koje je Vaše objašnjenje za ovaj Vaš
15 stav povodom ovog autopsijskog nalaza?

16 O: Ovde postoji povreda u predelu grudnoga koša i deo projektila, tri
17 fragmenta metka na podlaktici i nadlaktici. Znači, ovde imamo jednu
18 karakterističnu povredu na grudnom košu i u predelu nadlaktice, znači u predelu
19 ruke. Smer projektila je od napred unazad. Zadržavanje ovih projektila, znači
20 zadržavanje u mekom tkivu fragmenata projektila, znači da se prethodno projektil
21 raspao. Odnosno, ili se raspao prilikom udara u kost ili se raspao prethodnim,
22 na prethodnoj nekoj prepreci, ali u svakom slučaju, zadržavanje ovog projektila

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i karakteristika ove povrede sa prednje... odnosno, u predelu grudnoga koša,
2 ukazuju na moguću daljinu - iz čega se može izvući pretpostavka da se radi o
3 povredi u ratnom sukobu znači.

4 P: Molio bih da pređemo na sledeći izveštaj. To je ERN X 0046021. Ja bih
5 Vas molio također da pogledamo 3. stranu. Vi ga imate već; to je sledeći
6 izveštaj u Vašem... sledeći autopsijski nalaz u Vašem izveštaju, to je na strani
7 59.

8 O: Da, da vidim. Pratim.

9 P: I tu se na sledećoj strani isto kaže da je moguća povreda u ratnom
10 sukobu.

11 P: Da, ovde se radi o povredama, znači, u predelu grudnoga koša i
12 ekstremiteta i u predelu kuka. Pronađen je fragment metka u grudnom košu i
13 fragment metka u karlici, kao i u predelu fragmenti desno u potkolenici i desnoj
14 i levoj butini. Ovde se radi o fragmentima projektila što zn... što znači...

15 O: Ja mogu samo da Vas prekinem, ja se izvinjavam, sad čujem da postoji
16 određen tehnički problem u prikazivnaju na ekranu ovih izveštaja. Pa, ja mislim
17 da je potrebno samo par minuta da se to otkloni.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Je li to problem koji će se riješiti
19 uskoro? Gospodo tajnice?

20 G. ŽIVANOVIĆ:

21 P: Problem je izgleda rešen profesore. Ja Vas molim da sada nastavite sa
22 Vašim odgovorom. Ja se izvinjavam, prekinuo sam Vas, možda ne znate gde ste
23 stali, možda...

24 P: Ne, ne, hvala Vam. Znači, radi se o... također o korektno opisanim
25 oštećenjima, znači, u obdukcionom nalazu. Radi se također o preciziranju ovih
26 povreda. I iz ovog datog opisa očigledno se radi o povredama grudnog koša i

27
28
29
30

1 ekstremiteta projektilima vatrenog oružja, odnosno radi se o elementima povrede
2 koja može da nastane iz daljine s obzirom, kao i u prethodnim slučajevima, na
3 činjenicu da su oko ovih preloma, odnosno u ovim tkivima pronađeni delovi
4 projektila.

5 P: Sad bih Vas molio da pređemo na sledeći; ja mislim da je to 6040. To
6 je također na 59. strani.

7 O: Samo malo. Ja molim srpsku verziju, to je slučaj broj 50, ovo... 49,
8 sledeći... *next page*.

9 P: Ne, ne... ovaj, Vi nemate to na ekranu, odnosno, možete imati
10 englesku verziju. Ja mislim da imate u svom izveštaju, u Vašem izveštaju...

11 O: Aha, ok, ok, aha. U redu. U redu.

12 Dobro, dobro.

13 P: To je 59. stranica Vašeg izveštaja. Telo 50.

14 O: Objašnjenje kao u prethodnom slučaju. Vrlo korektan opis povreda,
15 precizan opis povreda u predelu glave, grudnoga koša i ekstremiteta. Ovde se
16 radi o većem broju radiografski konstatovanih metalnih ostataka. Radi se o
17 fragmentima od metka i košuljici metka što opet ukazuje da je do fragmentacije
18 došlo ili udarom o kost ili je došlo prethodnom fragmetancijom, ali u svakom
19 slučaju u ovim telima odnosno u ostacima mekog tkiva i čvrstog tkiva pronađeni
20 su ovi elementi koji, kažem, mogu da ukažu na daljinu ispaljenja projektila.

21 P: Možete da pogledate odmah i sledeći izveštaj, odmah je na istoj
22 strani na kojoj se ovaj završava, to je 6068. Je l' možete da objasnite i ovde
23 Vaš zaključak koji se tiče daljine i zadržavanja?

24 O: Da. Evo ovako. Ovde je pronađeno više fragmenata, mada je, ovaj, u
25
26
27
28
29
30

1 radiografskom nalazu je napisano: metak blizu desnog ramena. "Metak", to je samo
2 pretpostavljam da je mislio na projektil, ali kad se kaže "metak" onda se misli
3 na ceo metak sa ča'urom. Znači to je moglo da bude jednostavno prilepljeno uz
4 telo. Ali ono što je ovde interesantno, to je fragment metka u mekom tkivu leve
5 noge, levog... u predelu levog femura i fragment metka unutar lobanje. Ovaj
6 metak, fragment metka unutar lobanje je interesantan iz tog razloga što se meci
7 relativno vrlo retko ovaj... pronalaze unutar lobanjske šupljine, osim ako se ne
8 zaglave u osnovi lobanje u onim debljim strukturama kostiju. Ovde to nije
9 naznačeno gde je konstatovano, ali slobodan ovaj fragment dela metka u lobanji
10 također ukazuje na to da je povreda, odnosno da je taj komad projektila bio jako
11 usporen ili da se prethodno fragmentisao, što opet upućuje na to da se radilo o
12 daljini.

13 P: Samo jedno malo pojašnjenje, kad ste rekli "fragment", je li to
14 mislite na fragment metka, metalni fragment ili na nešto drugo?

15 O: Ovde kaže "fragment metka", a ja pretpostavljam da je to zrna,
16 fragment zrna. To znači, fragment košuljice ili onog olovnog dela i tako dalje,
17 znači čim je to fragment znači da je on bio prethodno potpuno, ovaj...
18 rastavljen i da se zbog toga i zadržao. Znači, to su elementi koji mogu da ukažu
19 na daljinu i na prethodnu prepreku.

20 P: Sledeći slučaj takođe, isto se odnosi na Vaš zaključak da se radi o
21 povredi... na mogućnost povrede u ratnom sukobu. To je X 0046085. To je... na 4.
22 stranici se nalazi opis glavnih povreda. Uzrok smrti je dat na 12.

23 O: Da. Da ja vidim ovaj. To je 65. slučaj Nova Kasaba 08. Ovde imamo
24 nekoliko stvari koje treba istaći. To je: prvo, da su ostaci skeleta skoro

25

26

27

28

29

30

1 ogoljeni, znači to je onaj opis spoljašni, a da se konstatuje saponifikacija,
2 odnosno jedna vrsta truležnih promena na donjim ekstremitetima. Lobanja je bila
3 smrskana, to je opis, opšti opis, a konstatovano radiografski metalni fragment
4 metka u levom femuru.

5 Povrede su opisane i konstatuje se da se u predelu lobanje koja je bila
6 smrvljena, ali nije rekonstruisana, a kasnije je rekonstruisana, da su postojale
7 evidentne frakture povezane sa povredom nanesene sačmom. Ovde se radi o povredi,
8 znači, specifične vrste vatrenog oružja - to je sačma. Pored ove povrede, znači,
9 u predelu lobanje, koje su tako opisane, postoji i povreda karlice i povreda
10 leve butnjače. U zaključku... izvinjavam se...

11 P: Da, da, da... samo nastavite, izvinjavam se ja.

12 O: ... ovde u zaključku se kaže da su to višestruke povrede trupa i
13 ekstremiteta nanesene vatrenim oružjem. One jesu povrede vatrenim oružjem, s tim
14 što se verovatno radi o dve mogućnosti da se radi o povredi sačmom u predelu
15 glave i da se neki deo sačme odnosno... ili neki delovi projektila da su
16 oštetili karličnu kost. Međutim...

17 PREVODILAC: Moli se govornik da uspori radi prevoda. Hvala Vam.
18 Prevodioci nemaju sve dokumente u originalu.

19 SVJEDOK: Ja se još jednom izvinjavam.

20 O: Konstatacija da je nađen fragment metka u levom femuru govori o,
21 verovatno, zrnju ispaljenom iz puške ili iz takve vrste vatrenog oružja. Znači,
22 radi se o jednom projektilu, a ove povrede koje su opisane u predelu glave i
23 pronađeni elementi govore o sačmi.

24 Prema tome, ova povreda, ove povrede, raznolikost ovih povreda također
25 može da ukaže, ja sam ovde i napisao: može da ukaže, povreda u ratnom sukobu.

26

27

28

29

30

1 Zadržavanje projektila jeste činjenica da se zadržavanje projektila, da se radi
2 o povredama iz daljine.

3 I treća stvar koju bih ovde isto hteo da naglasim, kod ovog slučaja, to
4 je da su ostaci skeleta bili skoro ogoljeni, a da se izvršila... da je na donjim
5 ekstremitetima konstatovana jedna vrsta, posebna vrsta truležnih promena, a to
6 je saponifikacija. E sad, u korelaciji sa skeletizacijom i saponifikacijom - ako
7 se posmatra da je na jednom telu uočena potpuna skeletizacija, a na drugom
8 saponifikacija - može da ukaže na situaciju gde je telo bilo izloženo dvema
9 različitim sredinama, jednoj sredini gde je normalno truljenje bilo na vazduhu
10 bilo u grobnici i saponifikacija da se donji ekstremiteti, odnosno gde je
11 konstatovana ta saponifikacija, da se... da su se nalazila u nekoj vlažnoj
12 sredini ili gde dominira vlažnost što može da uputi na to da je leš na jednom
13 mestu stradao i bio izložen vlazi, a da se nakon toga telo... da je telo
14 sahranjeno i da su nastupile truležne promene. Mada se saponifikacija, kažem, i
15 u vlažnim grobnim mestima viđa vrlo često.

16 P: Pomenuli ste sačmu. Je l' možete sada da mi kažete, ovaj... - po
17 Vašem iskustvu, sudsko-medicinskom iskustvu - da li možda ona ukazuje na neku
18 specifičnu vrstu oružja?

19 O: Da. Sačma, sačma... ovde nije precizno opisano kad posle
20 rekonstrukcije lobanje nisu precizno opisani... opisana ta oštećenja. Sačma je
21 vrsta oružja koja, znači gde se taj patron ili čaura puni različitim oblicima
22 metalnih kuglica. Obično su to pravilne i kružne kuglice i postoji razlika u
23 veličini tih kuglica, znači od sitnijih do krupnijih. I postoji kalibracija
24 prema tim, prema veličini zrna. Ta zrna, pošto se radi o... bilo da se radi o
25 sitnim ili krupnim, prave slična oštećenja na koštanom sistemu kao što je

26

27

28

29

30

1 lobanja. Znači, na tom koštanom sistemu, ukoliko se napravi rekonstrukcija, može
2 da se vidi tačno da se... postoje relativno pravilni kružni otvori sa
3 zalamanjima ili sa levkastim proširenjima na onoj... na unutrašnjem zidu te
4 pljosnate kosti kakve su kosti lobanje. Prema tome, vrlo precizno može da se
5 utvrdi, znači, lokalizacija, a to se postiže rekonstrukcijom što su u konkretnom
6 slučaju radili iz čega se vidi da je to pedantno rađeno, ali nije pedantno
7 opisano u onom smislu da se na primer broj takvih oštećenja konstatuje, kao i da
8 se konstatuje da li u ovde... ovde čak nisu ni nađeni ostaci sačme u lobanji,
9 ali se konstatuje da se radi o sačmi.

10 P: Da pređemo na sledeći nalaz, to je X 0046119.

11 O: Koji je to slučaj?

12 P: To je na strani 61. To je slučaj 55. Evo broj 55. Ne 155 nego samo
13 55.

14 O: Da. Da.

15 P: Tu ste također konstatovali da se radi o mogućnosti povrede u ratnom
16 sukobu. Je l' možete i to da nam objasnite zašto?

17 O: Ovde su povrede raspoređene u predelu glave, u predelu grudnoga koša
18 i ekstremiteta leve ruke i levog... desne ruke i desne noge. Rendgenski su
19 konstatovani fragmenti u levom kolenu, u karlici i levom stopalu. Kao i u onom
20 prethodnom, odnosno u onim prethodnim slučajevima, znači, postoji mogućnost da
21 su nastale povrede iz daljine... i da su pogođeni ovi delovi tela.

22 P: Nemamo ovaj sledeći slučaj mada je on sličan, ali preći ćemo na
23 sledeći; znači, to je telo 57, ERN je 6156.

24 O: To je slučaj gde je konstatovano da je delimično, da je kompletno
25 telo ali u delimično ogoljeno /sic/, znači, skeletizacija, sa razdvojenim na
26 zglobnim mestima i sa znatnom količinom mekog tkiva u nekim delovima tela. Nisu

27

28

29

30

1 navedeni ti delovi tela, ali se govori o znatnoj količini. Znači, ovde postoji,
2 prvo to da prokomentarišem, taj deo - to znači i to ukazuje da se, ovaj... da su
3 pojedini delovi tela bili više istrulili ili da je su... da je nedostatak mekog
4 tkiva bio pod većim uticajem nekih spoljnjih faktora, najčešće su to životinje.
5 Radiografski je konstatovano da postoji fragment košuljice metka u grudnom košu,
6 u zagradi piše "glava", fragment metka u levom laktu i fragment metka pod znakom
7 pitanja u predelu noge.

8 Povrede u grudnom košu su nanete levog trećeg rebra, a deformisana
9 košuljica metka u mekim tkivima pričvršćena trupu. Tako je opisano. Ekstremiteti
10 povrede vatrenim oružjem na levoj podlaktici, radijusa i ulne, fragmentacija
11 gornje trećine radijusa i ulne sa metalnim fragmentom u... od mekog tkiva
12 pronađenim u okolini. Znači, ova fragmentacija je samo konstatacija, ja ću je
13 prihvatiti da je... pošto je nađeno u mekom tkivu deo projektila, da je nastala
14 ta fragmentacija kostiju da je nastala od projektila. Ovde se govori sad o
15 uzroku samo povreda grudnoga koša naneta vatrenim oružjem, a da se ne konstatuje
16 i ova fragmentacija ruke.

17 Prema tome, delimično korektan opis u nalazu, ali i to ukazuje na moguću
18 daljinu, pogotovo ova u predelu grudnog koša gde je projektil zadržan kod trećeg
19 rebra.

20 P: Možemo da pređemo na sledeće telo, to je ja mislim telo 58, 6173 je
21 broj ERN.

22 Možete li to da objasnite, razloge Vašeg zaključka dakle da... o
23 mogućnosti da je povreda nastala u ratnom sukobu?

24 O: Ovde u svakom slučaju imamo, znači, metak odnosno košuljicu mali...
25
26
27
28
29
30

1 mali metalni fragment u levom delu grudnoga koša, mali fragment u oblasti leve
2 noge i prelom levog humerusa sa brojnim sitnim, malim fragmentima. Znači, i tu
3 su se zadržali projektili u samom telu što može, kažem, da ukaže na daljinu ili
4 da je projektil izgubio snagu zbog prolaska kroz neku prepreku prethodno... - s
5 tim da je ovde recimo konstatacija jedna koju ja baš ne razumem najbolje - da je
6 lobanja intaktna dok je karlica malo bolje očuvana. E sad, ne znam na šta se to
7 i kako..., šta to znači da je "lobanja intaktna, a dok je "karlica malo bolje
8 očuvana", da li je to greška bila u nekom prevodu ili nečemu - ali to tako piše.

9 U svakom slučaju, znači, moj odgovor je u vezi ovog prethodnog Vašeg
10 pitanja da se radi isto o zadržavanju delića projektila u tkivu.

11 P: Preći ćemo odmah na telo 62, 61 je sličan opis ali ga nismo stavili u
12 sistem pa ćemo preći na 62. Ovde se pominju geleri - sa znakom pitanja - pa Vas
13 molim sad za jedan komentar toga i naravno za ovaj zaključak da se o mogućnosti
14 povrede /nerazgovijetno/ iz daljine.

15 O: Ovde se radi o... ostaci skoro ogoljenog skeleta sa saponifikovanim
16 tkivom, znači očigledno da su ova... ovih nekoliko slučajeva bili u sličnim
17 uslovima kada su se razvile ove truležne promene. Radiografijom je konstatovano
18 nekoliko metalnih fragmenata metka u grudnom košu. Tako piše: "metka"; i jedan
19 metak u lobanji. Međutim, lobanja je teško smrvljena, form /sic/ višesturko
20 fragme... /nerazgovijetno/

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prevodilac ima problema, možete li
22 molim Vas polako ponoviti to što ste upravo rekli.

23 SVJEDOK: Ja se izvinjavam sudskom Veću i prevodiocu, ja sam počeo da
24 čitam tekst, a smatram da ne treba da Vas zamaram s tim, nego ću samo odgo...

25

26

27

28

29

30

1 biti /sic/ direktan odgovor.

2   Ovde se govori o višestrukim metalnim fragmentima u trupu..., a opis
3 glavnih povreda odnosi se na projektil i... odnosno na prelome i oštećenja u
4 predelu lobanja.

5   P: Da li je to dovelo do Vašeg zaključka koji je dat ovde u nalazu?

6   O: Da. To je dovelo do zaključka da je ova povreda naneta... moguća
7 povreda u ratnom sukobu i da je povreda naneta u ratnom sukobu i sa zadržavanjem
8 tog projektila. Međutim, opis, odnosno pronađeni metalni fragmenti u grudnom
9 košu, nisu nigde notirani osim na radiografskom delu, znači u onom obdukcionom
10 nalazu nisu zapisani /nerazgovijetno/, što ukazuje i na daljinu, i na mogućnost
11 rasprskavanja komadića nekog eksplozivnog sredstava.

12   P: Molim Vas da pređemo na sledeći nalaz. To je - to je kod Vas je to
13 telo 63 - 6227.

14   Da li možete tu da kažete šta Vas je uputilo na zaključak da je moguća
15 povreda u ratnom sukobu?

16   O: Ovde imamo da je konstatovano u opisu... u radiografskom opisu dva
17 zrna sačme u desnom stopalu, znači isto se pojavljuje sačma; i oko desnog kolena
18 i mali metalni fragment blizu desnog femura, odnosno, u ostacima mekog tkiva
19 desne butne kosti. Znači zadržavanje projektila, vrsta oružja, a povrede koja je
20 opisana u predelu lobanje je sa verovatnoćom ukazuje da se određenom
21 verovatnoćom da nepravilni otvor desne, znači potiljačne kosti, da se kaže da je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 verovatno ulazni otvor napravljen od /?stranog/ metka. Specifični izlazni otpor
2 ne može biti prepoznat... tako da sam iz tog... analizom toga izveo, dao ovaj
3 svoj komentar.

4 P: Je l' možemo da pređemo sad na telo 64? To je broj 6241 kod nas.

5 O: Ovde, u ovom slučaju se radi o kompletnom i ogoljenom kosturu.
6 Lobanja je bila smrvljena kako se kaže u opisu ostatka. Metak u blizini leve
7 ilijačne kosti, znači u karlici i fragment metka u grudnom košu. Znači i ovde je
8 došlo do zadržavanja projektila što ukazuje na moguću daljinu.

9 P: Molio bih da pogledamo sada, to je 5910. Sad ću Vam reći, mislim da
10 je to... to je telo 42, to je ja mislim malo ranije. To je u Vašem nalazu na 55.
11 strani.

12 O: Da, ovaj slučaj 42 također govori da su skeletni ostaci
13 saponifikovani sa saponifikovanim tkivom u okolini. Telo je malo bolje očuvano u
14 predelu karlice gde je prisutno raspadnuto mišićno tkivo. Odelo je također
15 prisutno i gde postoje višestruke male perforacije na košulji od sačme
16 nedifinisane. Radiografski fragment metka, znači opet deo, komad projektila
17 blizu desne leve podlaktice. Mali fragment i zrno sačme blizu lobanje, zrna
18 sačme u predelu trupa, dva manja fragmenta u predelu karlice, levom butu i blizu
19 karlice i jedan deformisani metak u telu.

20 A od povreda postoji prelom sedmog rebra gde postoji jasan otvor od
21 metka, a na ekstremitetima višestru...višestru... prelom sa višestrukim
22 fragmentima kostiju u donjoj trećini, znači, leve nadlaktice, humerusa, u
23 blizini lakta i ništa više - mislim u smislu nekog detaljnijeg dalje opisa. Ovde
24 se radi o povredama očigledno sačmom koja je imala veliku disperziju. Kad kažem
25
26
27
28
29
30

1 veliku disperziju to je za nas vrlo značajno, recimo, da povrede sačmom kada
2 utvrđujemo daljinu pucanja - mi utvrđujemo na osnovu disperzije... disperzije
3 tih kuglica koje budu ispaljene. Ta disperzija kuglica prema pravcima i
4 rasporedu tih krajnjih tačaka, pošto se ona disperzija vrši u vidu obrnute kupe
5 ako bih mogao tako da kažem da vrh kupe predstavlja usta cevi, on se širi u vidu
6 kupe i usled tog kupastog širenja i na osnovu te disperzije može da se zahvati
7 znači sa jednim ispaljivanjem te patrone sačmene, može da se zahvati više delova
8 tela. Na osnovu toga se može proceniti... može proceniti rastojanje između usta
9 cevi i tela. S tim da je koncentracija veća recimo u središnjem delu tih
10 kuglica, a da je manja na periferiji.

11 P: Hvala Vam. Preći ćemo sada na ovo telo 67, ono se nalazi na 68 strani
12 Vašeg nalaza. To je kod nas 6298.

13 O: Ovde, ovde... to je slučaj 67, izvinjavam se?

14 P: 67, tu bih molio da mi isto odgovorite na osnovu čega ste zaključili
15 da postoji mogućnost povrede u ratnom sukobu?

16 O: Pa vidite, ovde postoji, ovaj, oštećenje lobanje.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell?

18 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor, ovo je zapravo pogrešno
19 citirani izveštaj profesora Dunjića. On je rekao da je to nemoguće u toku ratnog
20 sukoba.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, razumemo, razumemo. Jasno je,
22 možemo ići dalje.

23 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod]

24 P: Dakle, moguća ozleda u ratnom sukobu.

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Moguća povreda, tako piše.

2 P: [na B/H/S-u] Da. Da. Dobro, mali je nesporazum samo mi molim Vas
3 odgovorite na čemu zasnivate zaključak, znači, da se ovde radi o mogućoj povredi
4 u ratnom sukobu?

5 O: Ovde pored ovoga što su dva metalna fragmenta, mada piše u zagradi od
6 metka u oblasti lobanje. Velika fraktura lobanje koja je konstatovana mogla je
7 da nastane od komada, znači, sitnih komada koji, metalnih projektila i da su oni
8 izgubili svoju probojnu moć i da su istovremeno zadržani u telu. Znači, kao i u
9 prethodnim, da postoji moguća daljina i opsežna povreda. Ja sam juče, izvinjavam
10 se, ja sam juče objasnio kako postoji mogućnost da nastane mala povreda sa malom
11 brzinom, sa malim projektilom, a da se nakon truljenja i raspadanja i
12 pronalaženja leša to izgleda kao velika destrukcija i lobanje ili opsežne
13 frakture i slično.

14 P: Hvala. Preći ćemo sad na... to je telo 71, , a naša stranica je 6334.

15 O: Ovde postoje ostaci skoro ogoljenog tela, lobanje - isto je
16 konstatovano da je smrskana. Metalni fragment u donjoj vilici.

17 P: Je l' možete da odgovorite šta Vas je u ovom nalazu navelo na
18 zaključak da je moguća povreda u ratnom sukobu?

19 O: Ovo je povreda u predelu glave sa projektilom koji se zadržo u donjoj
20 vilici što znači - na indirektan način može da ukaže na daljinu, a istovremeno
21 kao povreda u ratnom sukobu koja se viđa.

22 P: Gospodine Dunjiću, sad ćemo da pređemo na dva druga autopsijska
23 izveštaja. Dakle, oni se sad više ne odnose na moguće povrede u ratnom sukobu,

24

25

26

27

28

29

30

1 ali bih Vas molio da i njih pogledamo. To je telo 73, a naš broj je 6367.

2 To je na stranici 70 Vašeg nalaza u B/C/S-u.

3 O: Da. Da. Da.

4 P: Molio bih Vas samo da obratimo pažnju na uzrok smrti. Tu je
5 konstatovano da je uzrok smrti nepoznat. Recite mi da li smatrate da je ovaj
6 opis i da su te konstatacije iz autopsijskog nalaza takve da dovode do ovakvog
7 zaključka?

8 O: Ovo što je ovde navedeno u ovom slučaju 73 iz Nove Kasabe broj 8
9 potvrđuje da je zaključak gde piše uzrok smrti krajnje korektno izveden u odnosu
10 na ono što je konstatovano u nalazu. A u nalazu gde postoje opis povreda govori
11 se da bez frakture i bez perforacije na lobanji, bez povreda vrata, a samo na
12 trupu se konstatuje da je prelom jednog rebra. I samim tim, samim tim ovaj
13 zaključak je morao ovakav da se napiše. Jer nije bilo evidentnih povreda, nisu
14 konstatovane na mekom tkivu i podvlačim još jednom - i u ovom slučaju se radi o
15 saponifikaciji. I samo da bi to bilo još možda jasnije, ja sam juče rekao da je
16 saponifikacija takav proces koji ukazuje da je telo bilo u vlažnoj sredini.

17 Ono što nedostaje ovde, znači pored ovog opisa, i oni su rekli "glava
18 intaktna", nedostaje leva šaka; osim tog nedostatka bilo je... bilo bi korektno
19 da je detaljnije opisan /sic/ netrulerne promjene i eventualno da se detaljnije
20 opišu u spoljašnjem nalazu da li postoje neka oštećenja u mekom tkivu koje
21 očigledno postoji, oštećenja u onom delu gde nedostaje šaka i da li postoje
22 oštećenja u onom delu gde postoji prelom rebra. I u jednom i drugom slučaju.

23 Znači, i kod šake da se vide te ivice tog mekog tkiva koje je

24

25

26

27

28

29

30

1 sapofinifikovano jer se na njemu mogu videti ostaci delovanja glodara ili nekih
2 životinja ili pak neke druge vrste traume, kao što može da se u mekom tkivu
3 saponifikovanom vrlo precizno vidi u predelu, recimo rebra, može da se vidi da
4 li postoji neka rana ili neko prebojavanje u samom mekom tkivu što bi bio opet
5 jedan od pokazatelja mogućeg zaživotnog nastajanja povrede. Ovako, mislim ovo je
6 kako je napisano i opisano, ove glavne povrede apsolutno ovaj uzrok smrti je
7 prihvatljiv - u tom smislu korektan u odnosu na ustanovljeni nalaz.

8 P: I da pređemo sad na posljednji autopsijski nalaz iz ove grupe. To je
9 telo 74, i ono je odmah u nastavku u Vašem izveštaju. A kod nas je to broj 6382.

10 O: Ovde je pronađeno jezgro metka i jedan fragment košuljice u desnoj
11 nadlaktici je pronađen. Glavne povrede gde opisuje "usitnjena fraktura desne
12 temporalne kosti sa delimičnim utisnućima na unutra". Desna pubična simfiza, ne
13 postoji leva nego to verovatno se radi o frakturi desne pubične kosti, a ne
14 simfize. To je greška u opisu. Povreda leve nadlaktice i to opet u vidu
15 konstatacije, vatrenim oružjem sa fragmentacijom u srednjoj trećini.

16 Ali zaključak na osnovu ovakvog nalaza je nemoguće... Uzrok smrti je
17 nemoguće dokazati. Prema tome, ovde se išlo na konstataciju povreda za koje se
18 ne kaže da li su zaživotne ili posmrtno i pošto se radi o povredi nadlaktice
19 vatrenim oružjem, kako je naglašeno, a nije opisano, onda ni sam patolog nije
20 mogao da zaključi šta bi bilo uzrok smrti u ovim ostacima.

21 Prema tome, moj zaključak je da je uzrok smrti korektan u odnosu na
22 nalaz. Mada, i sam nalaz kad se analizira, vidite da je on u jednom segmentu
23 neprecizan i nedovoljan.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Profesore, je li možete sada da nam date određeno objašnjenje Vašeg
2 mišljenja i komentara koje je navedeno na 71. strani, dakle u produžetku ovoga i
3 koji se tiče ukupno lokaliteta Nove Kasabe?

4 O: Ja sam posmatrajući, znači, ceo lokalitet Nove Kasabe, 1, 2, 3, 4
5 samo u jednom slučaju, i ovih 6, 7 i 8 - ja sam istakao u pojedinačnim analizama
6 šta je korektno, gde je korektno, šta je moguće, a šta nije moguće...

7 P: Samo jedan trenutak da... ja se izvinjavam Vama.

8 [simultani prevod] Ovo je dokument P621, stranica na engleskom...
9 Ispričavam se. Radi se o ne o P621, već to je stranica 65 njegovog izvještaja na
10 engleskom jeziku. A broj izvještaja je 1D1070.

11 O: Mogu da odgovorim?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, izvolite.

13 SVJEDOK: Pa, posmatrajući znači ceo lokalitet Nove Kasabe 1, 2, 3,
14 jednog slučaja iz Nove Kasabe 4 i ove ostale lokalitete 6, 7 i 8, postoji ipak
15 razlika u samom pristupu forenzičara koji su radili neposredne obdukcije i
16 davali određene opise i ja sam na tome i već nešto i rekao. Prema tome, kroz
17 pojedinačne analize, ono što dominira je... to je nekonzistentnost nalaza,
18 zaključka i kriminalističkog komentara Haglunda, a kroz pojedinačne slučajeve
19 smo videli šta znači ta nekonzistentnost nalaza i zaključka i posebno zaključka
20 o uzroku smrti i vrsti povreda.

21 Ja sam ovde naveo, morao sam da navedem da je proizvoljno zaključivanje
22 o poreklu smrti. Naime, poreklo...

23 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Živanović, e da sad nam je...
24 pred nama je točnija verzija sada. Hvala.

25 SVJEDOK: Mogu da nastavim?

26 Znači, proizvoljnost zaključka u poreklu smrti. Ja sam ovde kod porekla
27 smrti i u uvodnom delu zapravo objasnio da poreklo smrti može da bude različito,
28 odnosno da može ubilačko, samoubilačko i zadesno - ako se radi o nasilnim

29

30

1 oblicima smrti - ili prirodna smrt. Ovde je kod svih slučajeva navedeno da se
2 radi o ubilačkoj smrti. Sa forenzičkog aspekta znači, sama povreda kao
3 činjenica, ako je dobro opisano ona je kao takva prihvatljiva, ali da bi se
4 nešto proglasilo ubilačkom smrti, ja kao forenzičar se o tome... ja mogu samo da
5 pružim određene precizne parametre iz kojih se to može zaključiti, ali ja ne bih
6 smeo da zaključujem o kakvoj vrsti porekla smrti se radi u...ukoliko nisam,
7 ukoliko se od mene ne zahteva da se kroz upoznavanje sa svim činjenicama
8 izjasnim o poreklu smrti - što se vrlo često radi na primjer kroz pojedinačne
9 analize, posebno kada postoji više aspekata sumnje.

10   Prema tome, to je... to se odnosi na... znači, proizvoljno
11 zaključivanje o poreklu smrti. Pogotovo tamo gde ima jedna povreda ili gde ima
12 povrede čak i multipne povrede, veliki broj povreda, pa na primer gelerima,
13 šrapnelom i slično. Opis povreda u slučajevima Nove Kasabe 1, 2 i 3 je
14 katastrofalan, dok je nešto precizniji kod ostalih lokacija 6, 7 i 8. Utvrđeni
15 broj slučajeva je korektan. Način rada, znači ekshumacije i vođenje
16 dokumentacije je relativno korektno, mislim, to sam istako. Dokumentovanje rada
17 i obdukcije, i obdukcije su uredni, mislim, ono što je opisano i ono... mislim
18 ono što je navedeno i po protokolu vođeno.

19   Druga stvar koja za ove tri lokacije mora da se konstatuje, to je vreme
20 smrti, a to je da iz ovog, datih opisa truležnih promena na koje sam ja stavio
21 velike primedbe, kako u spoljašnjem tako i u unutrašnjem nalazu i koje sam
22 objasnio zbog čega su bitne, nije moguće pouzdano utvrditi.

23   Neke...neki...neki...neka objašnjenja koja je gospodin Hugland dao su
24 donekle prihvatljiva, ali se one, ta objašnjenja moraju uporediti sa ostalim
25 podacima koji se dobijaju kada se završi provera, identifikacija putem DNK i
26 podakata o tim osoba...osobama konkrentno. Znači, ja sad govorim kao forenzičar.

27
28
29
30

1   Znači, mora da se u...uporede podaci o osobi, kad je nestala; da se
2 potvrdi pre svega identitet; da se potvrdi kada je ta osoba zaista nestala i da
3 se ti podaci ukrste sa podacima koji se nalaze u autopsičkim izveštajima.
4 Odnosno, sa truležnim promenama, sa antropološ...antropološkim karakteristikama
5 i tada se može dobiti precizno vreme smrti. Znači, samo... a... samo na osnovu
6 datih opisa u obdukcionim nalazima praktično je nemoguće utvrditi vreme smrti,
7 pogotovo što se kod određenog broja slučaja radi o različitim stepenima smrti...
8 truljenja.

9   Uzrok smrti, što se tiče uzroka smrti, molim Vas. Uzrok smrti ja ovde
10 samo mogu da kažem da sam to već komentarisao u početnom delu, šta znači "uzrok
11 smrti", i da uzrok smrti bez obzira na postojanje jedne povrede lobanje ili
12 grudnog koša ili noge, normalno, ta trauma lobanje sama po sebi je samo
13 činjenica, ali će uzrok smrti zbog traume lobanje biti samo onda kada se dokaže
14 da je ta trauma lobanje nastala za života.

15   Što se tiče mehanizma povređivanja. Mehanizam povređivanja je teško
16 utvrditi čak i kada postoje evidentno dobri opisi, a to prvenstveno zbog razvoja
17 truležnih promena i nemogućnosti da se kanali rana nastalih od projektila
18 isprate. Prema tome, kada mi utvrđujemo mehanizam povređivanja, da li se pucalo
19 sa daljine, iz blizine i tako dalje, potrebne su nam dodatne informacije koje se
20 odnose na analizu, balističku analizu oružja, na tragove koji su pronađeni na
21 telu, pravac pucanja i tako dalje, kao i same povrede koje se notiraju.

22   P: Vi ste u ovom delu Vašeg izveštaja između ostalog pomenuli i
23 međunarodnu klasifikaciju, pa možete li nam samo malo detaljnije objasniti kakva
24 je to klasifikacija? Ja bih molio da pogledamo, to je dokazni predmet Odbrane
25 1073.

26

27

28

29

30

1   Mislim da to imamo samo u engleskoj verziji, ali bih Vas molio da mi
2   kažete bliže - šta?

3   O: Pa, po međunarodnoj klasifikaciji, ovaj... oboljenje i povrede koje
4   nastaju, između ostalog postoji i klasifikacija - samo da vidim - u poglavlju 20
5   postoji jasna klasifikacija povrede...povreda koje se odnose na povrede, ovaj...
6   u ratnom sukobu. Znači, koje su ovde na neki način vrlo precizno date. I u tom,
7   znači, opisivanju, forenzičkom opisivanju povreda treba dati oznaku po
8   međunarodnom... "da, to je to", dati oznaku o kakvoj vrsti se povrede radi, a ne
9   da se govori o ubistvu. Stvar suda je da utvrđuje poreklo smrti, a naše je kao
10   forenzičara da damo tačnu klasifikaciju vrste povrede i po ovim standardima - da
11   li se radi o određenim povredama koje su ovde obuhvaćene kao povrede od... pod
12   Y36.

13   G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod]

14   Molim da pređemo na sljedeću stranicu. Da, sljedeću stranicu ovog
15   dokumenta.

16   SVJEDOK:

17   O: A one počinju od Y35 pa Y36 sa podtačkama.

18   G. ŽIVANOVIĆ:

19   P: To su, dakle, te povrede u ratnim operacijama o kojima Vi govorite...

20   O: Jeste.

21   P: ...od Y36.0 do Y36.9.

22   O: Y36.2. Y je vrlo precizno opisano koje su to povrede i kako ih, koje
23   povrede Y36.3, Y36.4, koje su sve to povrede i kojoj vrsti pripadaju. Tako da
24   mislim da je bilo korektnije da se, ovaj, koristi ova međunarodna klasifikacija
25   povreda.

26   P: Kad smo već kod te međunarodne klasifikacije povreda, da li možete da
27   nam kažete, tko je utvrdio tu međunarodnu klasifikaciju povreda? Da li znate,
28   mislim...

29

30

1 O: Pa znate šta, to je standardna međunarodna, ovaj... klasifikacija i
2 prihvaćena od svih zemalja i praktično mi sve... svi lekari koji rade sa - bez
3 obzira da li su lečiocci ili su patolozi i sudski medicinari kao što sam ja - su
4 u obavezi da povreda...povrede, konstatovane povrede, uzroke smrti i prateća
5 oboljenja, ovaj... šifriraju po ovoj međunarodnoj klasifikaciji. Tako da se...
6 ona je i napravljena zbog toga da bi se ujednačio kriterijum, da svako može da
7 prati i oboljenja i povrede i vrstu povreda na svim kontinentima. Znači, to nije
8 klasifikacija međunarodna... upravo je zbog toga i izmišljena da bi se
9 statistički moglo da prati pojava i različiti oblici povreda i oboljenja.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell?

11 G. MITCHELL: [simultani prevod] Mislim da nije odgovoreno na pitanje tko
12 je to napisao. Mislim da to pitanje nije dobilo odgovor?

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ste u pravu.

14 Gospodine Živanović, molim Vas?

15 Da, izvolite.

16 G. ŽIVANOVIĆ:

17 P: Profesore, da li Vi tačno znate kako se zove ta organizacija koja je
18 to sačinila?

19 O: Ne znam, verujte mi.

20 P: A da li znate koliko dugo se... - izvinjavam se - da završim. Da li
21 znate koliko dugo se primenjuju ta pravila, recimo u Vašem radu - jesu li to
22 pravila koja su doneta dok ste Vi radili ili još ranije, pre nego što ste počeli
23 da se bavite tom praksom, drugim rečima, da li je to nešto što ste Vi već
24 zatekli kad ste počeli da radite?

25 O: Pa ja kad sam počeo da radim, ja sam zatekao... i ja ne znam tačno
26 broj, ovo je valjda deseta revizija. Znači, posljednja revizija, a ono su
27 prethodni... ja mislim da sam počeo sa sedmom, osmom revizijom... ja zaista ne
28
29
30

1 znam. Postoji jedna čitava, ovako, knjiga sa objašnjenjima kako se ispunjava i
2 šta se radi, a ko ju je izdao, verujte da ne znam jer mi dobijamo... dobili smo
3 - svi lekari su dobili tu knjigu i po toj knjizi se mora izvršiti šifriranje da
4 bi se baš upravo zbog toga ujednačili kriterijumi kod dijagnoza, postavljenih
5 dijagnoza. Ja mogu to da jednostavno ispitam ko je. Ovaj...

6 P: Ja mogu da kažem da smo mi to preuzeli sa *sitea* međunarodne, Svjetske
7 zdravstvene organizacije. To je označeno u našoj listi 65, odnosno u ovoj našoj
8 listi koju smo dostavili, *exhibit* listi.

9 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, da li možemo se ovdje
10 zaustaviti?

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislite privremeno?

12 G. ŽIVANOVIĆ: Da, privremeno.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U to sam bio gotovo posve siguran. Imat
14 ćemo, dakle sad pauzu od 25 minuta.

15 ... Početak pauze u 15.43h.

16 ... Sjednica nastavljena u 16.15h.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanović, čuo sam da ćete
18 pokušati da završite u narednih 30 minuta.

19 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Pa, potrudit ću se.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

21 G. ŽIVANOVIĆ:

22 P: Gospodine profesore Dunjiću, recite mi molim Vas... preći ćemo sada
23 na lokalitet Pilicu. Ona je isto obuhvaćena u Vašem nalazu i to je u engleskoj
24 verziji od strane 66 do 92; u B/C/S verziji od 72 do 93. To je dokazni predmet
25 Odbrane 1070, 1D1070 /u engleskom transkriptu: "10701 D"/.

26 Ja bih Vas molio prvo da mi odgovorite da li ste Vi na ovoj lokaciji od
27 autopsijskih nalaza koje ste dobili sa ove lokacije... da li ste obrađivali sve

28

29

30

1 nalaze ili ne?

2 O: Ne. Nisam obrađivao sve nalaze. Obradio sam 52 slučaja.

3 P: Je l' možete ukratko da nam kažete koje ste slučajeve obrađivali,
4 koje niste?

5 O: Pa, ja sam... ja nisam obrađivao slučajeve kod kojih je konstatovano
6 da postoje ligature iz prostog razloga što sam smatrao - i to sam i napisao u
7 svom izveštaju - da osobe sa ligaturama su na izvestan način... se može smatrati
8 sa forenzičkog aspekta gde su dokumentovane povrede... da je na njima izvršena
9 neka vrsta egzekucije. I zbog toga sam uzeo slučajeve kod kojih nije
10 konstatovano, a razlog zbog čega sam uzeo ove slučajeve koje sam obradio se
11 odnosi, kao i do sada, na onaj forenzički aspekt načina kako su povrede
12 konstatovane i kako su one verifikovane. Iz tog razloga sam ja taj... te
13 slučajeve i detaljnije analizirao da bih uočio da li postoji neka razlika,
14 sličnosti i tako dalje.

15 I kao što ste mogli da primetite u mom dosadašnjem izlaganju, ja sam
16 vrlo precizno izneo po pojedinačnim slučajevima, znači, kroz analizu
17 pojedinačnih slučajeva, gde postoji jedan korektan, forenzički korektan opis iz
18 koga može svaki drugi patolog mog profila da zaključi o kakvoj se vrsti povreda
19 radi.

20 Na lokaciji Pilica, znači, radi se o primarnoj grobnici i obradio sam
21 ove slučajeve. I ove slučajeve koje sam obradio, generalno za sve postoji jedan
22 zajednički zaključak ako mogu tako da kažem, da su patolozi koji su radili ove
23
24
25
26
27
28
29
30

1 slučajeve u opisu onog ostatka, traumatološkom opisu, praktično postavljali samo
2 dijagnoze povreda. Kao i u Novoj Kasabi 1, 2 i 3. Znači, gde se govori o povredi
3 projektilom iz čega svaki forenzičar ne može da iz toga opisa konstatuje, da
4 proveri da li se zaista radi o povredi iz projektila. To je prvi neki, da kažem,
5 opšti zaključak.

6 Ili se govori o frakturama lobanje bez preciznijeg dijagnostikovanja i
7 opisivanja.

8 Poseban slučaj koji ja ovde izdvajam, recimo opis i na taj način
9 nekonzistentnost izvedenog zaključka je broj Pilica 38.

10 Kod mene je na mojoj strani 78, ERN 01493296.

11 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je na stranici 147.

12 SVJEDOK:

13 O: Ja ovde mogu samo da pročitam još jednom da svi čujemo. Kaže ovako:
14 opis ostatka, nekompletno telo; nedostaje glava, ali je baza lobanje prisutna,
15 putrefakcija i saponifikacija. A u opisu povreda se navozi...navodi: prijelom
16 lobanje i prelom desne polovine karlice, a uzrok: povrede nanete vatrenim
17 oružjem.

18 Znači, ova konstatacija o uzroku smrti, recimo, ne može apsolutno ničim
19 da se proveri kroz dati opis. I to je ta nekonzistentnost o kojoj govorimo, a i
20 drugi slučajevi koje sam obradio su po istom principu.

21 Dalje, u celoj analizi ovog slučaja i ove primarne grobnice koje sam ja
22 napravio, ja sam citirao na kraju pojedinačnih analiza i izveštaj gospodina
23 Williama Haglunda. Ja bih hteo da se zadržim samo na dve stvari u tom izveštaju.

24 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je P642, odnosno 624.

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: On u svom izveštaju navodi: "Raspodela, broj i ugao hitaca kao
2 i ostale karakteristike rana pokazuju da bi se moglo raditi o rafalnoj palj...
3 vatri. Dodatne rane od metka na glavi više žrtava ukazuju na to da je vatra
4 otvarana iz neposredne ili apsolutne blizine."

5 Iz ovog citata može da se zaključi da se pucalo rafalno i da postoje
6 dodatne rane. Sa forenzičkog aspekta, sa sudsko-medicinskog, znači, aspekta - ja
7 to ne mogu da potvrdim.

8 Naime, rafalna paljba podrazumeva ispaljivanje velikog broja projektila
9 u telo. A ona se zaključuje, odnosno, ta konstatacija se proverava kroz
10 autopsički nalaz.

11 Ono što je profesor Lawrence u jednom izveštaju... - ja ću to citirati
12 kasnije, on je vrlo precizno rekao - koncentracija povreda na jednom mestu, na
13 jednom telu, može da ukaže na rafalnu paljbu. Prema tome, forenzičar vrlo
14 precizno zna šta kad se govori o rafalnoj paljbi. S druge strane, rafalna paljba
15 podrazumeva i da su oštećenja i projektili koji su pronađeni, identični ili
16 slični. Ovde imamo sada jednu stvar gde se izvodi jedan zaključak, od strane
17 antropologa naglašavam, a da se zapravo u obdukcionim nalazima to ne može
18 verifikovati.

19 Druga stvar koju potenciram, sa forenzičkog aspekta, a ovde je veoma to
20 decidirano u njegovom iskazu navedeno i koja se sa forenzičkog aspekta

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 apsolutno ne smije prihvatiti, a to je konstatacija da dodatne rane od metka na
2 glavama više žrtava ukazuju na to da je vatra otvarana iz neposredne ili
3 apsolutne blizine. Ova konstatacija je netačna u dve... u dva svoja segmenta.
4 Prvi segment je da su iz neposredne blizine ili apsolutne. Povrede iz neposredne
5 i apsolutne blizine, kao takve - nisu opisane. I podrazumeva da su pronađeni i
6 tragovi koji bi na to ukazali. Misli se na barutne čestice. A konstatacija da su
7 to... da se radi o dodatnim ranama od metka podrazumeva da ih je antropolog
8 forenzički... da je utvrdio redosled povređivanja, što je apsolutno nemoguće na
9 trulim, skeletizovanim i raspadnutim leševima. Prema tome, ja kao sudski
10 medicinar nisam u mogućnosti ni na svežem lešu ponekad da utvrdim redosled
11 povreda, pogotovo ako ih ima više i ako ih ima iz vatrenog oružja više. Tako da
12 ja moram da imam određene vrlo precizne parametre da bih Sudu mogao da predočim
13 da je jedna povreda nastala prva, a da je ova jedna povreda nastala poslednja u
14 nizu.

15 To znači da je ta povreda koja je poslednja u nizu, ona može da ima
16 karakter i egzekutivni u vidu sekotine vrate, može da ima i usled ispaljivanja
17 projektila iz blizine i tako dalje, ali to se ne može dokazati. Posebno se ne
18 može dokazati na ovakvom materijalu, odnosno na opisima u autopsičkim izveštaja
19 koje sam ja ovde samo prikazao.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, možete li molim
21 Vas samo da proverite da li mi gledamo ispravan dokument, da li je to taj
22 dokument?

23 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se, nismo naveli stranicu
24
25
26
27
28
29
30

1 ovog dokumenta, međutim svjedok je objasnio onaj deo svog izveštaja. To je
2 1D01070 u engleskoj verziji, to je 91. stranica njegovog izveštaja. Znači,
3 stranica 90 i 91 koliko ja vidim. Samo trenutak, to kreće od 89. stranice pa do
4 92. stranice.

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Na B/H/S-u?

6 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ne, ne. To je engleska stranica. U
7 stvari skoro da se podudaraju stranice. Dakle od 89. stranice koliko mi se čini
8 pa do 92.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Nastavimo onda.

10 G. ŽIVANOVIĆ:

11 P: Profesore, ja sam ovde u Vašem nalazu našao tri slučaja gde je
12 pronađeno da uzrok smrti nije poznat. Ja bih Vas molio da pogledate te
13 izveštaje. Prvi, sad je to dokument 624, tužiočev dokument 624, a stranica je
14 35., 36. i 38. Odnosi se na telo broj 9. U Vašem izveštaju je to strana 74.

15 O: Da. Da. Vidim. Ovde se radi o nekompletnom telu, te nedostaje glava,
16 grudni koš, gornji ekstremiteti i kičmeni stup, i gde se radilo o truljenju i
17 saponifikaciji i delimično ogoljenom skeletu. Nisu identi... na ostalim
18 delovima, znači, nisu identifikovane povrede, prema tome uzrok smrti je
19 neutvrđen i to se može apsolutno prihvatiti.

20 P: Sada bih Vas molio da pogledamo stranicu 131 do 133 istog dokumenta.
21 Odnosi se na telo 33, a to je na Vašoj stranici 78, odnosno 77 je Vaša stranica.

22 O: Ne. Ne, u redu.

23 P: ... a ovdje 78 se nastavlja.

24 O: Ovaj slučaj, radi se o kompletnom telu sa truležnim promenama u vidu
25 saponifikacije i truljenja i delimično ogoljenim skeletom. Znači, bez opet
26 preciznog opisa truležnih promena. Od povreda se konstatuje da je leva pubična
27 kost smrskana na komadiće u skladu sa povredom nanesenom projektilom velike
28 brzine. Neću da komentarišem ovu povredu, jer ovo je postavljena dijagnoza, ali

29

30

1 uzrok smrti je neodređen, što bi bilo u skladu sa postavljenim nalazom.

2 P: I poslednji iz te serije je, to je stranica 279 do 281. To je telo
3 74, a na 84. strani Vašeg nalaza.

4 O: Ovde se radi o slučaju da o nekompletnom telu gde nedostaje lobanja,
5 donji i gornji ekstremiteti obostrano, leva ključna kost, karlica, leva
6 lopatica, svi vratni pršljenovi i slabinski kičmenovi pršljenovi i 11 grudnih.
7 Proces putrefakcije i saponifikacije, neutvrđen uzrok smrti i to je u skladu sa
8 ovim nalazom.

9 P: Profesore, sada ćemo pogledati tela 83 i 84 iz Vašeg nalaza. Ona se
10 inače ne nalaze u *e-court*u mada su četvrti tom ovog *reporta* doktora Haglunda.
11 Ali iz nekog razloga ja ne znam da li su uopšte i primljena u dokaze ili ne. U
12 *e-court*u ih nema. Ali mi smo ih dobili na CD-u pa ćemo ih tako i prikazati. To
13 je stranica 3462, u Vašem izveštaju to je telo 83. Počinje na strani 85 i posle
14 nastavlja na strani 86.

15 Ja bih Vas molio da pogledamo, to je strana 33 engleske verzije.
16 [simultani prevod] Pronađeno na desnom delu košuljice. [na B/H/S-u] Da li možete
17 da nam protumačite šta znači... šta bi trebalo ovo da znači?

18 O: Metak u desnoj strani jakne.

19 P: Recite mi sada šta to treba da znači da je u desnoj strani jakne i
20 šta je to, kako Vi tumačite ovde taj izraz "metak u desnoj strani jakne"?

21 O: Pa ja jedino mogu da protumačim ovako kako je napisano, a to znači da
22 je metak, ceo metak sa ča'urom i projektilom u džepu od jakne ili u nekom delu

23

24

25

26

27

28

29

30

1 jakne. I ništa više.

2 P: Je li možemo da pogledamo sada sledeći leš, telo je 84, odmah sledeće
3 je na Vašoj stranici? I isto bih molio da pogledamo stranicu 37.

4 O: Ovde se isto konstatuje projektil i kaže "metak u levom džepu
5 pantalona". Znači isti...ista stvar. Znači metak je u pantalonama, znači u
6 odeći.

7 P: U džepu od odeće?

8 O: U levom džepu pantalona. To znači da postoji metak, kompletan metak,
9 neispaljeni metak u pantalonama. Jer obično metak kad se opisuje onda se kaže:
10 "projektil", "čaura" ili "kompletan metak". Ovde se govori o metku, znači kao
11 takvom, kompletnom.

12 P: Hvala Vam, gospodine profesore.

13 Ja ću Vas moliti sad da pređemo na lokalitet Zeleni Jadar 05. To je
14 također na Vašoj... u Vašem izveštaju, 1D1070, engleske stranice su 93 do 104, a
15 B/C/S stranice su od 94. do 104.

16 Da li možete generalno da nam kažete neke opaske vezane...

17 Hoćete, molim Vas, da nam generalno kažete za Zeleni Jadar 5 Vaša
18 opažanja, Vaše generalne opaske o tome, o tom... o kvaliteti?

19 O: Da. Ja moram prvo da obavestim, kao što sam jučer rekao - Zeleni
20 Jadar 5 - radi se o sekundarnoj grobnici. Ja vremena dodeljenog nisam imao u
21 dovoljnoj meri da bih mogao kompletno da obradim sve slučajeve, pa sam nasumice
22 izabrao 20 slučajeva koje bi... koje sam ovde analizirao kako bih mogao da
23 steknem forenzički utisak o procesu rada. Generalno, pošto se radi o sekundarnoj
24 grobnici koja se povezuje sa Glogovom 2. Ukupno je pronađeno 150 leševa, ja sam,

25

26

27

28

29

30

1 kažem, 20 autopsičkih izveštaja analizirao. Na ovoj lokaciji, prema izveštaju,
2 pronađeno je jedno telo koje je imalo ligaturu i nijedno telo sa povezima preko
3 očiju.

4 U ovoj lokaciji na, znači, onim ostacima koji su pregledani od strane
5 patologa, konstatuju se povrede i pronađeni su delovi granata i šrapnela. Ono
6 što je za forenzičara značajno, to je da postoji jedan - da tako kažem -
7 diskontinuitet u razvoju truležnih promena kod ovih leševa. Naime, postoje
8 leševi koji su veoma raspadnuti, praktično skeletizovani i jedan deo leševa koji
9 je sa očuvanim mekim tkivom sa... u određenom stepenu truljenja.

10 Podvlačim ponovo da taj stepen truljenja nije precizno opisan u
11 obdukcionim nalazima. Međutim, ako se pronađe...pronađu dve grupe leševa sa tako
12 frapantnim razlikama između truležnih promena, od skeletizacije do očuvanosti,
13 onda to se mora povezati sa činjenicom da su, sa jednom realnom pretpostavkom
14 zapravo da se radi o dve grupe tela, ovi koji su skeletizovani, da su morali ili
15 ranije da dođu u fazu skeletizacije, pre nego što su sahranjeni u ovu grobnicu,
16 ili da su uslovi u grobnici bili drastično različiti.

17 Kako se radi o sekundarnoj grobnici, to se mora uzeti u obzir da su ovi
18 skeletizovani leševi, znači bez mekog tkiva, mogli ranije da budu mrtvi i da
19 budu izloženi vremenskim uslovima koji ubrzavaju truljenje te da naknadno, znači
20 kada je formirana ova grobnica, kao takvi već budu u samoj grobnici. Jer, ako u
21 grobnici postoje truli leševi, što je normalno da se postepeno razvija truležna
22 promena, onda se može izvući zaključak da je u toj grobnici Zeleni Jadar 5, da

23
24
25
26
27
28
29
30

1 su već postojali neki leševi koji su normalno trulili. To je jedan, ovako, jedno
2 zapažanje.

3 Drugo zapažanje koje je konstatovao i profesor Lawrence to je da -
4 doktor Lawrence - da postoji nagorelost kostiju u tri vreće i da postoji
5 nagorelost odeće. Ova konstatacija se odnosi i ukazuje na to da su tela koja su
6 nagorela, i kod kojih postoji konstatacija da su i kosti nagorele, bila izložena
7 visokoj temperaturi koja se viđa i koja može da nastane prilikom eksplozije
8 eksplozivnih sredstava kao što su granate, zolje i slično, što je konzistentno
9 na neki način, sa nalazom prilikom obdukcije, da su nađe... da je nađen granatni
10 materijal i šrapnelni materijal u velikoj većini na ovoj lokaciji.

11 P: Ja ću, ilustracije radi, zamoliti samo da pogledamo par izveštaja sa
12 ove lokacije. To je /nerazgovijetno/ 33428. To je na stranici Vašeg izveštaja
13 96.

14 O: Da. Ovde se... to je slučaj 189 ako se ne varam. I ovde je utvrđeno
15 delovanje, znači šrapnela i granate, i povrede su kao takve moguće od granate i
16 šrapnela. I ovde se navodi jezgro moguće granate. Povrede su koje su opisane
17 iako nedetaljno takve da su mogle da nastanu od takvog materijala. Prema tome,
18 ovaj... ovde mogu samo da i pored nedovoljnog opisa kažem da se, znači, radi o
19 takvoj vrsti povreda. A objasnio sam kroz ove druge prikaze da je u takvim
20 situacijama moguće i da dođe do razvoja visoke temperature.

21 P: Molio bih da sada pogledamo 3451. Vi ste ovde rekli u Vašem komentaru
22 Vašeg nalaza na stranici 97. da je moguće da ova povreda potiče iz ratnog

23
24
25
26
27
28
29
30

1 sukoba. Pa bih Vas molio da uopšteno kažete generalno na čemu zasnivate taj
2 zaključak o mogućoj povredi u ratnim sukobima?

3 O: Pa, kao i u prethodnim, rekao sam da šrapnel otkriven u nivou velikog
4 tuberkuluma levog kuka, znači u predelu levog kuka gde je čvrsta i velika kost i
5 komplet zapravo zglobnih površina koji zadržava jedan takav fragmentisani
6 materijal kao što je šrapnel... i metalni ukazuje na daljinu. I samim tim se
7 može povezati sa, ovaj, tim delovanjem u koje /sic/ se viđaju u ratnom sukobu,
8 jer šrapneli su obično većih materijali /sic/ koji nastaju prilikom
9 rasprskavanja ovih kako se zove ubojnih sredstava.

10 P: Ja Vas molim sada da pogledate upravo ovaj izveštaj na prethodnoj
11 strani, znači na 96. strani Vašeg izveštaja, baš u dnu.

12 O: Da. Da. Glavne povrede.

13 PREVODILAC: Molim govornike da prave pauzu između pitanja i odgovora.

14 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod]

15 P: To je trauma vezana za nastup smrti na engleskoj verziji, nakon
16 drugog pasusa: "nakon rasprave zaključeno je da se radilo o povredama *post-*
17 *mortem*". [na B/C/S-u] Molim da mi objasnite, kako shvatate ovu rečenicu:
18 "Prateći diskusiju moglo se zaključiti da su povrede nastale posle smrti." Ja
19 nisam primetio takvu klauzulu u nekim drugim nalazima, autopsijskim nalazima.

20 O: Pa vidite, ova konstatacija koja je napisana i mene dovodi u dilemu i
21 počinjem da razmišljam i mogu vrlo da dam jedan širok odgovor. Naime, kad se
22 konstatuju glavne povrede, one su konstatovane na ovaj način kako su
23 konstatovane, ova rečenica može da glasi da je došlo do razg... odnosno do
24 razgovora više osoba, patologa, antropologa i tako dalje, i da su ovaj, da je
25 zaključeno da su povrede posle smrti.

26 Međutim, uzrok smrti koji govori o povredi nanete šrapnelom i vatrenim
27
28
29
30

1 oružjem je u koliziji onda sa ovakvim jednim zaključkom, odnosno sa ovakvom
2 jednom konstatacijom, jer to onda ne može da bude uzrok smrti. To znači da su
3 povrede posmrtno nastale.

4 P: Hvala Vam, profesore.

5 Sada bih hteo da pređemo na ovu poslednju grobnicu koju ste Vi
6 analizirali. Ona se zove Ravnice 2 pa bih Vas molio također prethodno da nam
7 kažete da li ste sve autopsijske nalaze iz ove grobnice analizirali ili ne?

8 O: I u ovom slučaju sam morao da u sklopu vremena koje mi je dodeljeno
9 analiziram samo jedan broj, to je 20 slučajeva, ali sam uzeo ovaj...ovaj
10 lokalitet u analizu iz jednog razloga što je ova grobnica specifična. Zapravo,
11 radi se o telima koja su nađena na površini. Znači za sve vreme do otkrića i do
12 njihove autopsije, tela su bila na površini zemlje što sa svoje strane pak
13 ukazuje na mogućnost drugačijeg stepena razvoja truležnih promena.

14 P: Samo jedan trenutak. Ja sam propustio da kažem koja je to stranica
15 Vašeg izveštaja. To je 1D1070 Vaš izveštaj, a stranica u B/C/S-verziji je od 105
16 do 121, a u engleskoj verziji od 105 do 122.

17 O: Ovde je opšta konstatacija koja se može izvesti da je opis
18 traumatskog nalaza nedovoljan i nepotpun, a da je uzrok smrti definisan na
19 osnovu takvog nalaza. To je neka opšta konstatacija.

20 Druga konstatacija koja se ovde radi da se... Druga konstatacija koja
21 može da se izvede, znači usled te nekonzistentnosti je i opis truležnih promena.
22 U većini slučajeva se radi o skeletizaciji, odnosno o ostacima bez mekog tkiva i

23
24
25
26
27
28
29
30

1 u većini slučajeva koje sam citirao radi se o, u traumatskom nalazu, samo o
2 dijagnozama koje se praktično ne mogu proveriti da li se zaista radi o tim,
3 takvim vrstama povrede.

4 Treća stvar je da ovde imamo konstataciju da se radi i o granatnom, ovaj
5 mat... da postoji granatni /sic/ materijal, da je evidentiran u pojedinim
6 slučajevima, mada postoji i vrlo korektan opis povreda koji odgovara, znači,
7 onome zaključku da se radi o povredama vatrenim oružjem.

8 P: Ja bih molio da pogledamo nekoliko izveštaja iz ovog dela Vašeg
9 nalaza. To je 1D1203.

10 O: A to je slučaj?

11 P: To je prvi slučaj, znači, na strani 105, to je telo broj 287.
12 Izvinjavam se, nisam...

13 O: Da. Ovde se radi o kompletno oguljenom skeletu, kao što sam i to...
14 taj ogoljeni skelet upravo ukazuje na dugotrajnu izloženost truležnim promenama
15 što je u skladu sa mestom pronalaska tela, da su konstatovani radiografski sitni
16 metala u ostacima, da se radi o povredama lobanje sa preostala... dva preostala
17 dela i da se u čeonom i levom parijatalnom delu ne konstatuju defekti nastali od
18 metka. Postoji prelom frakture, izdvojenog rebra na rebarnom uglu i dalje
19 opisuje povrede, međutim u uzroku smrti konstatuje se da je nemoguće utvrditi
20 uzrok smrti. Znači, ovo je jedan korektan zaključak u odnosu na nalaz koji je
21 ustanovljen.

22 P: Molio bih Vas sada da pogledamo dokazni predmet 1214, 1D1214. To je
23 telo broj 319, a stranica je 106 u Vašem nalazu. U donjoj polovini stranice.
24 Ovde ste nam rekli da je, da su date gotove dijagnoze u povredama, tu je... to
25 je Vaš komentar.

26

27

28

29

30

- 1 O: Nepotpun opis povreda.
- 2 P: Jeste.
- 3 O: ...Da je nalaz o povredama iz vatrenog oružja potpuno površan. Znači
4 onaj nalaz. A zaključak da se radi o povredama vatrenim oružjem. Praktično, date
5 su gotove dijagnoze o povredama iz vatrenog oružja, ali one kao takve nisu ni
6 notirane, odnosno, nisu opisane.
- 7 P: Molio bih Vas da pogledamo još jedan ovaj autopsijski izvještaj, to
8 1207. To je kod Vas na strani 109, a telo je 92.
- 9 O: Ovaj slučaj - radi se također o skeletnim ostacima bez mekog tkiva
10 što je konzistentno sa mestom... vremenom i mestom pronalaska samog tela.
11 Radiografski konstatuje se dva metka i granatni materijal uz dodatak višestrukih
12 malih metalnih fragmenata oko ostatka tela. Opis ovih povreda, kakav je dat,
13 ukazuje na povrede koje bi odgovarale tom granatnom materijalu, iako se u uzroku
14 smrti govori o... samo o povredi grudnog koša nanetog vatrenim oružjem.
- 15 P: [simultani prevod] Možemo li prijeći na sljedeću stranicu da vidimo
16 izvještaj radiografije?
- 17 O: To je na prvoj strani u sumarnom delu izveštaja.
- 18 P: [na B/H/S-u] Da, izgleda da je to na prvoj strani, ja se izvinjavam.
- 19 O: Radiografski, evo vidi se.
- 20 P: Da, ja mislim da se... da to je u poslednjem pasusu *summaryja*,
21 poslednja rečenica.
- 22 O: Da.
- 23 P: O tome govorite o..
- 24 O: Da, da, da.
- 25 P: I Vaš je zaključak?
- 26 O: Pa moj zaključak je da su ove povrede... da su ove povrede koje su
27 ovako kako su opisane mogle da nastanu iz, iako je nepotpun opis opet podvlačim,
28 mogle da nastanu, ovaj, i od granatnog materijala, odnosno na ovaj način, a da
29
30

1 verifikaciju povreda vatrenim oružjem, ako se misli na projektil - nema - u
2 obdukcijom zapisniku.

3 P: Profesore Dunjiću, ja ću Vas još samo pitati u vezi ovog Vašeg
4 zaključka koji ste dali, mislim da ste Vi nama dovoljno razjasnili da ne morate
5 sada da... tako da Vas neću sada pitati o tome, ali ću da Vas zamolim... - naime
6 mislim da će Vas pitati kolega moj... ovaj... - zamolit ću Vas da pogledamo samo
7 jedan deo Vašeg zaključka. On se nalazi na stranici 126. Vašeg izveštaja, a to
8 je 128. stranica na engleskom jeziku.

9 Vi ste tu pomenuli jedan izveštaj iz San Antonia koji je neke zaključke
10 i preporuke iz San Antonia koje je donelo jedno profesionalno telo koje se bavi
11 ovim poslovima sudske medicine i to između 14. i 19. ja mislim da je novembra,
12 ali izgleda da je mesec izostao u prevodu na engleski jezik. Pa bih Vas molio
13 ako možete da mi kažete, prvo generalno - koji ste izvor koristili za ovo?

14 O: Ovaj izveštaj koji je ovde citiran je, u stvari, izveštaj koji sam
15 dobio od svog kolege, isto sudskog medicinara koji je radio jednu ekspertizu,
16 znači profesora Zorana Stankovića - u to vreme je bio načelnik Vojno-medicinske
17 akademije koji je bio angažovan ovde u jednom predmetu. Ne znam tačno precizno,
18 ovaj... i taj izveštaj sam ja... ovaj... citirao u svom nalazu koji na neki
19 način oslikava, ovaj... rad u početku istraživanja na ovim lokacijama vezanim za
20 Srebrenicu i ovde možete da vidite da sam... koje su to... to je citat koje su
21 sve to izjave određenih učesnika u ovom događaju, znači od Dorothy Gallagher, pa
22 onda Yvonne Milewski, Davida DelPina i tako dalje, koji su se odnosili na rad
23 ovih Haglunda, Kirschnera i ostalih.

24 P: Vi ste ovde govorili o dosta propusta u tom radu sa profesionalne
25 tačke gledišta. Da li Vam upravo izjave ovih citiranih osoba koje ste sada
26 naveli potkrepljuju ove Vaše tvrdnje. Da li su takvi propusti mogli rezultirati

27
28
29
30

1 upravo ovim propustima o kojima ste Vi govorili?

2 O: Pa, iz celokupnog mog izlaganja se to može zaključiti da je tako.
3 Jer, ova površnost u opisu i u davanju opisa očigledno ukazuje na više stvari od
4 iskustva samih patologa koji su radili obdukcije. Ja kažem "patologa" pod
5 uslovom da su zaista patolozi ili sudski medicinari. Dosta je njih mladih, osim
6 ovih, koji su rukovodili sa ovim poslom koji su profesionalni patolozi. Ja sam
7 imao prilike da ih čujem i to nekako ispada da je konzistentno s onim što sam ja
8 ovde prezentirao juče i danas.

9 P: Ja bih Vas molio da sada pogledamo integralni tekst ovog izveštaja.
10 To je 2D70, stranica 5.

11 O: Da, to je taj izveštaj.

12 P: Recite mi, molim Vas, prvo vidim pritužbu koju je dala pod tačkom 12,
13 ja ne znam da li je taj dokument na... ali mislim da ga nemamo na B/C/S jeziku
14 nego samo ovako, na engleskom, dakle gde kaže da se žali što je instruirana tako
15 da navodi uzroke smrti od strane doktora Kirschnera. Recite mi, da li je to
16 dozvoljen metod da neko instruiira onoga tko vodi autopsiju, makar taj neko bio i
17 stručnjak za sudsku medicinu, da instruiira kako će, koji će uzrok smrti navesti?

18 O: Pa svako odgovara individualno za svoj rad. Znači, bez obzira na
19 šefa...šefa tima da tako kažem, ili rukovodioca tima. Samo je obducent i onaj
20 koji radi neposredno obdukciju, autopsiju, taj koji odgovara za to ono što je
21 napisao. Ja to moram da naglasim, a to potkrepljujem sledećom činjenicom:
22 gospođa Helen Ranta koja je radila za sa nama, sa našom ekipom, radila slučajeve
23 iz Račka, ona se apsolutno nije mešala u rad profesora Ante Pentile koji je bio
24 sudski medicinar. I ono što je on zaključio i konstatovao, to je bilo u
25 obdukcionom zapisniku. Prema tome, znači preporuke te vrste da se menja nalaz
26 ili da se menja zaključak su apsolutno nedopustive, odnosno nedopustive za onoga
27 ko to radi, koji potpisuje taj obdukcioni nalaz. Ali da se na to utiče, to
28 smatram krajnje neprofesionalnim. Mogu da se daju savjeti, objašnjenja starijih

29

30

1 kolega mlađim kolegama i da se u stručnom pogledu osobe... da im se na stručan
2 način dokaže da je to, ali da se nešto menja što je već urađeno i utvrđeno i
3 napisano, to smatram neprofesionalnim.

4 P: U sledećoj tački broj 13 stoji da antropolog Dorothy Gallagher je
5 videla neke probleme na terenu i u laboratoriji i da je izjavila da je doktor
6 Kirschner menjao autopsijske izveštaje. I također je instruirao kako da... šta
7 da radi dok ih obrađuje.

8 Recite mi sad, molim Vas, da li je tako nešto dozvoljeno?

9 O: Oprostite samo za sekundu. Prvo, to je nedopustivo, a ovo što sad
10 pravim pauzu se odnosi na jednu konstataciju koju sam ja ovde citiro u svom
11 izveštaju o kojoj govori...

12 P: Možda možete da nam prepričate, ne morate...

13 O: Pa upravo potvrđuje jedan od... u jednom zajedničkom izveštaju, čini
14 mi se da je to gospodin Haglund, ja sam ga citirao ovde, koji upravo to
15 potvrđuje - da su radili u dogovoru - samo da vidim gde je to... I pod
16 rukovodstvom Kirschnera, odnosno pod direktivama Kirschnera...

17 P: Dobro, moje pitanje nije da li je to tako ili ne, nego da li je tako
18 nešto dozvoljeno, znači ako možete sa te tačke gledišta da mi odgovorite, sa
19 tačke gledišta profesionalnog rada na autopsijama?

20 O: Ne, apsolutno ne.

21 P: Još nešto ću sad da Vas pitam vezano upravo za ekshumacije. Vidim da
22 je isto u tački 13 /sic/ gospođa Dorothy Gallagher kaže da je doktor Haglund
23 diktirao suviše veliku, nametnuo suviše veliku brzinu u ekshumacijama i da je
24 došlo do određenih nedostataka zbog toga. Recite mi molim Vas, je l' tu postoji
25 neki, neko pravilo kad se vrše te ekshumacije, kako će se vršiti, kojom brzinom
26 će se vršiti i na koji način?

27 O: Pa standard podrazumeva standard, znači da se određuje prema uslovima
28 u kojima se nalazite i uslovima na terenu. Znači, brzina može da utiče na to da

29

30

1 se veliki broj dokaznog materijala ili čak delova tela koje je u fazama
2 raspa...truležnim promenama i raspadanja zagubi na samom terenu. Ja to moram da
3 kažem. Druga stvar koja je sa ovim u vezi, znači, i samim tim i dokumentacija
4 koja naknadno ako se dostavi je vrlo suspektna onda da se i tumači. I to se
5 odnosi na brzinu.

6 P: Ja bih Vas molio, ovaj, sad još da pogledamo ovu 14 tačku koja se
7 odnosi na Davida DelPinoa, to je antropolog iz Čilea, gde on kaže da je sav rad
8 obustavljen kada je doktor Haglund bio odsutan. Recite mi kako to može da utiče,
9 recimo, na ekshumacije, na autopsije, na ostale stvari ako se prekine rad zbog
10 odsustva nekog od članova tima.

11 O: Pa može da utiče utoliko ako je lokalitet otvoren, u smislu da su
12 uklonjena zemlja sa tela, onda se pospešuje brzina truljenja. A brzina truljenja
13 znači menja onaj patološki supstrat koji bi trebao da se zabeleži. I treba...
14 Druga stvar, moram da naglasim opet ovde, znači, tela koja se izvade i stave u
15 one plastične kese u kojima se transportuju tela do frižidera ili i stoje
16 određeno vreme, tada se... i tada se veoma ubrzava truljenje i raspadanje mekog
17 tkiva. Tako da patolog, kad dobije telo, konstatuje skeletizaciju koja nije
18 morala da postoji na licu mesta. I utoliko je značajna ta njegova izjava, znači,
19 mi čekamo, a tela su tu, na površini.

20 P: Još jedna stvar iz ove upravo 14. tačke me zanima o kojoj govori
21 David DelPino. Kaže da je odeća po Haglundovoj naredbi bacana čak i ako je nešto
22 od te odeće sadržalo identifikaciju. Ja sad ne znam baš tačno na šta se tu
23 misli. Recite mi sad, u stvari, je l' uopšte može da se baca, odnosno po
24 pravilima Vaše struke, da li je dozvoljeno da se baca odeća koja je nađena
25 prilikom ekshumacije leša?

26 O: Ne. Ne. Odeća ne sme, ni jedan komad odeće koji se nađe na lokalitetu
27 ne sme da se odbaci. To znači sledeće, da ako se odeća nalazi na telu, to ide sa
28
29
30

1 telom, ono što se nađe pored tela, recimo blisko pored tela, kačket recimo, ili
2 kapa pored glave, ona se može pridružiti i tom telu, ali ako se nađu komadi
3 odeće koji su dalje, ili su raskidani, oni se uzimaju i posebno obilježavaju kao
4 predmeti ili kao odeća, da bi se preko tih detalja izvršila kasnije dopunska
5 identifikacija. Ne samo broja slučajeva, vi možete da nađete 10 pari pantalona
6 muških i jednu suknju i da sumnjate da u dotičnoj lokaciji ima i neka žena i da
7 se postavi pitanje odakle ta suknja. Ako vi odbacujete takvu odeću, bez obzira
8 kako je i gde je pronađena, vi nećete imati pravi uvod... ovaj... uvid u to ni o
9 broju leševa niti identifikacione parametre na osnovu kojih bi, koji mogu i
10 moraju da pomognu u identifikaciji. Znači, DNK analiza koja je rađena i
11 sprovedena, nije jedini parametar za identifikaciju pronađene osobe.

12 P: Hvala Vam. Ja ću još samo poslednje moje pitanje da Vam postavim. Ono
13 se odnosi također na ovaj dokument, stranu 12. To je ta.

14 Strana 12, a idemo na tačku 9.

15 Prvo da pogledamo naslov ovoga. Ovde se radi o preporukama koje je dala
16 ova komisija, ovo stručno telo koje je inače i razmatralo ove pritužbe, pa Vas
17 molim samo ovu tačku 9 da prokomentarišemo, odnosno da Vi prokomentarišete. U
18 njoj se kaže, bar kako ste Vi naveli u nalazu, bilo je previše subjektivnosti i
19 nedovoljno objektivnosti prilikom izvođenja ekshumacija i post-mortem pregleda.
20 Pardon, to nije taj... Izvinjavam se, to je strana 11. Izvinjavam se. Strana 11.

21 Gore stoji: [simultani prevod] "Postignut je uzajamni dogovor o
22 problemima u upravljanju od strane pretpostavljenih." [na B/H/S-u] To je to, i
23 sad su navedene određene tačke. Ja Vam citiram, znači, tačku 9. [simultani
24 prevod] "Bilo je previše subjektivnosti, nedovoljno objektivnosti u vršenju
25 ekshumacije i pregleda nakon, *post-mortem* pregleda."

26

27

28

29

30

1 [na B/H/S-u] Recite mi, molim Vas, pregledajući bar uzorke ovih nalaza o kojima
2 ste govorili, da li vi delite mišljenje ovog stručnog tela?

3 O: Pa ja apsolutno... iz ovog što sam rekao i proizlazi zapravo iz onog
4 što sam ja rekao da se slaže sa ovim zaključkom, koje je ovo stručno telo izvelo
5 i ja moram da, sad sam pronašao, da kažem da to je u vezi sa onim što je
6 prethodno rečeno o menjanju zaključaka i nalaza na određeni način. I to je
7 Hagmund /u engleskom transkriptu: "Haglund"/ u svom dokumentu za Cersku od 15.
8 juna 1998. godine na strani 11 prevoda na srpski upravo i notirao.

9 P: Ja mislim da ste Vi to i upisali.

10 O: Ja sam to upisao, sve taj izveštaj, gde se kaže sledeće: "Obdukcioni
11 pregledi su vršeni pod nadzorom Roberta Kirschnera."

12 P: Je l', izvinjavam se, je l' možete samo da nam kažete stranicu Vašeg
13 izveštaja?

14 O: Moj... stanica mog izveštaja je 122 gde piše mišljenje.

15 P: [na engleskom] To je u engleskoj verziji 122. stranica, čini mi se.

16 O: Da.

17 P: Da, to je /nerazgovijetno/ ja mislim da je isto 122.

18 O: To je ta stranica.

19 P: To je to. Samo sačekajte sledeća, da, da... /nedostaje prijevod/

20 O: To je treći pasus ispod ove, u ovoj tački jedan. Ja ću sad samo
21 pročitati, znači u tom izveštaju gospodin Haglund navodi između ostalog:
22 "Obdukcioni pregledi su vršeni pod nadzorom doktora Roberta Kirschnera,
23 direktora međunarodnog forenzičkog programa organizacije Lekari za ljudska prava
24 (PHR). U formiranju konačnog zaključka o uzroku i načinu smrti, kao i
25 redigovanju konačne verzije obdukcionih izveštaja pomagao je pravni savjetnik
26 MKSJ, Peter McCloskey. Razine patoloških nalaza je napisao doktor Page Hudson"

27

28

29

30

1 i tako dalje. Znači, iz ovoga se vidi da je vršena korekcija, kao što je i... ,
2 a to je ovaj izveštaj.

3 P: Hvala profesore, ja nemam više pitanja.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Živanović.

5 Sada najpre na svom spisku imam kao subranitelja, odnosno subranjenika
6 koga će ispitivati gospodin Ostojić kao vođa tima Odbrane. Gospodine Ostojiću,
7 da li ćete Vi ispitivati ovog svjedoka?

8 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Da.

9 Ispituje g. Ostojić:

10 [Branilac ispituje putem prevodioca]

11 P: Dobar dan, doktore Dunjić. Kao što znate, ja sam Ostojić i zastupam
12 gospodina Ljubiša Bearu u ovom predmetu. Ja sam već imao prilike da se sretnem
13 sa Vama, no ponovo Vam želim dobar dan. Gospodine, hteo bih da se nadovežem na
14 nekoliko pitanja koja Vam je postavio moj uvaženi kolega u toku glavnog
15 ispitivanja. Kada nam kažete da je nedopustivo da se čine neke stvari, zbog čega
16 je to nedopustivo sa stanovišta sudskog medicinara, recimo odbaciti odeću koja
17 je pronađena uz leš?

18 O: Pa to je samo onda dokaz da taj sudski medicinar konkretno radi vrlo
19 loše i površno i neodgovorno. A već sam objasnio šta znači pronalazak i jednog
20 delića odeće u identifikaciji, u broju žrtava i tako dalje.

21 P: Možete li nam reći u kakvim okolnostima bi jedan razumni nezavisni
22 patolog, forenzičar, dopustio tužiocu ili braniocu da učestvuje u formulisanju

23
24
25
26
27
28
29
30

1 uzroka ili načina smrti?

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Nema nikakvih dokaza u
3 zapisniku da je bilo koji tužilac učestvovao u formulaciji uzroka smrti. To je
4 ta apsurdna ovdje fantazija koju pokušavaju da nam predoče.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li želite nešto da kažete u vezi sa
6 tim ili ćete nastaviti sa ispitivanjem?

7 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Mislim da je ovo samo pogrešno citiranje
8 činjenica.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne želim da o ovome razgovaramo u
10 prisustvu svedoka.

11 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Pa, vreme je uvek značajno. Ja bih hteo
12 da se vratim na ovo, no međutim pre toga bih molio uz dopuštenje Sudskog veća da
13 se pozabavim jednim dokaznim predmetom, a onda ću preformulisati svoje pitanje
14 nakon ovog dokaznog predmeta. Molim dokazni predmet D70, 2D70.

15 P: 11. stranica koju ste upravo gledali, doktore Dunjiću, postavljeno
16 Vam je vrlo konkretno pitanje o *pasusu* broj 9. A ja bih hteo da Vas pitam nešto
17 o *pasusu* broj 6. Recite mi kada imate tu stranicu pred sobom. Nisam siguran
18 koliko razumete engleski ni neću pokušati to da Vam pročitam doslovno. U *pasusu*

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koje su ili nepotpuno ili uopšte nisu opisane kao takve da su od vatrenog
2 oružja, a u načinu smrti da se govori o ubistvu. Prema tome, ako neko stalno
3 insistira da se radi recimo o ubistvu i ako neko stalno insistira o... i
4 nedosledan je u svom nalazu u odnosu na uzrok smrti, onda je to jasna veza.

5   Prema tome, sudski medicinar ne sme da dozvoli da se njegov nalaz u tim
6 ključnim segmentima zaključka o uzroku smrti na trulom lešu menjaju, kao što se
7 ne sme dozvoliti ni da se proizvoljno zaključuje o poreklu smrti. Jer, sudska
8 medicina je vrlo pragmatična u tom segmentu gda /sic/ i o čemu je gospodin Clark
9 u svom izveštaju i gospodin Lawrence i kad su ovde bili kad sam ih slušao, vrlo
10 su decidirano izjašnjavali se o tome da je... da su potrebni dokazi o
11 zaživotnosti povreda da bi se povezale sa uzrokom smrti. Znači, ne može nešto
12 ako se ne utvrdi i ne napiše kao takvo, da se kasnije prepravi i da se na taj
13 način zaključuje. Ja kao forenzičar, ja na to ne bih pristao, odnosno ne bih to
14 prihvatio.

15   P: A doktore Dunjiću, to u stvari nije Vaš kriterijum, to je univerzalno
16 prihvaćen kriterijum, odnosno standard za bilo kog forenzičara patologa. Je li
17 tako?

18   O: To bi trebalo da bude univerzalni standard, ali očigledno da su neki
19 prihvatili ove savete zbog čega je upravo u San Antoniu na ovoj... na ovoj
20 velikoj konferenciji gde se zaista skupljaju vrsni patolozi, forenzičari,
21 antropolozi i raspravljalo zbog toga. I u našim krugovima nevezano za...za

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uopšte događaje o Srebrenici, u našim lekarskim komorama koje postoje. A imam
2 informaciju da se o tome raspravljalo i u Engleskoj jer jedna moja bivša
3 asistentkinja radi recimo u Londonu - i kod njih se raspravljalo u stručnim
4 krugovima o tome kako to treba pisati i šta treba pisati.

5   Jer naš domen, mene kao sudskog medicinara i lekara, je da dam vama
6 sudijama, znači, sudu i pravnicima da dam jedan korektan, precizan, objektivan
7 nalaz iz koga ćete vi uz suglasnost drugih elemenata koje...koje ste došli
8 istragom, saslušanjem svjedoka i tako dalje, i tako dalje, da sklopite jednu
9 sliku. Ja ne smem vas, vama da nešto prejudiciram što nije potkrepljeno u mom
10 nalazu. Ako je čovek usmrćen projektilom, onda ta povreda od projektila mora da
11 bude kao takva i opisana. I da se dokaže da je nastala za života. Ništa više, ja
12 sam primer vama dao kako smo mi radili. Pazite, mi smo... ja sam radio veliki
13 broj slučajeva, ogroman broj slučajeva trulih leševa. To se sad ne vezuje samo
14 za mene, ali to su radili i druge kolege iz inostranstva, i onda se taksativno
15 napiše - da se leš nalazi u truležu, da je konstatovana ta povreda, da je ova
16 povreda, da je ova povreda, a uzrok smrti ne smem da... niko od nas ne sme da
17 napiše, jer prva stvar koja će biti, izvinite molim vas, kao forenzičar vi
18 morate da zaključite na objektivno ustanovljenih činjenica, a ne da dajete svoju
19 neku pretpostavku, sud je taj koji će u okviru, sklopu ostalih dokaza da izvede
20 tu pretpostavku i da zaključi.

21   P: A ti nalazi, kako ste jučer rekli, bi bili i na osnovu spoljnjih i
22 unutrašnjih nalaza koje bi forenzičar utvrdio dok vrši obdukciju. Je li tako?

23   O: Apsolutno, mora da postoji i spoljašnji detaljan i unutrašnji
24
25
26
27
28
29
30

1 detaljan nalaz. I to se odnosi ne samo na traumu, što je greška, nego se odnosi
2 na celokupan nalaz u kome može da se opišu, vide i promene post-mortalne koje
3 nastaju na lešu, stepen njihov, rasprostranjenost njihova i kao i
4 /nerazgovijetno/ koji mogu da se konstatuju kod nekog tela.

5 P: Pomozite nam da ovo shvatimo, gospodine. Znam da očigledno postoje
6 razlike između uzroka smrti i načina smrti, kako ste nam Vi to opisali i
7 objasnili danas i jučer na stranici 6 odnosno 62. Ali, kada govorite o uzroku
8 smrti i kažete, zaključite da nije utvrđen, u kakvim okolnostima može jedan
9 razumni, nezavisni forenzičar, patolog, doći do zaključka o načinu smrti ukoliko
10 se kaže da je uzrok smrti neutvrđen?

11 O: To je onda subjektivan stav. Apsolutno subjektivan. Mi smo videli
12 ovde da nema uzroka smrti, da se ne može utvrditi uzrok smrti što se potvrđuje
13 obdukcionim nalazom, odnosno opisom koji je dat, a da se zaključuje o načinu
14 smrti da se radi o ubistvu. Ne znam na osnovu čega je takav zaključak izveden -
15 znači to je neki lični stav ili neki stav koji je dogovoren ili koji je
16 sugerisan.

17 P: Dobro, pomozite mi da ovo shvatim. Da li postoje različiti
18 kriterijumi ili reči koje jedan forenzičar, patolog poput Vas na primer, ili
19 uopšte u opštoj upotrebi ukoliko nisu sigurni da su nalazi takvi kakvi su,
20 odnosno rezultati nalaza, recimo da Vam pomognem, patolog ili forenzičar patolog
21 ukoliko koristi reči poput "neutvrđeno", ili "nesigurno", ili "upitno" u svom
22 domenu, specijalnosti, kada je reč o uzroku ili načinu smrti?

23 O: U retkim situacijama, u retkim situacijama kada se radi o svežim
24 leševima i kada se ne nađe jasan uzrok smrti, znači koji može biti - a imate
25
26
27
28
29
30

1 leš kao činjenicu - onda patolog može da napiše da se uzrok smrti nije utvrdio i
2 eventualno da dâ objašnjenje zbog čega. Vi nemate evidentnu traumu, nemate
3 evidentno oboljenje, laboratorijske analize su takve da ne mogu da potvrde da li
4 se radilo o nekom metaboličkom poremećaju ili nije i tako dalje, i tako dalje,
5 ili... - to je jedna situacija...

6 ...Ili u drugoj situaciji kada nemate elemente o zaživotnosti, kad se
7 govori o povredama, nemate elemente da je ta povreda nastala zaživotno i da je
8 ona na takvom organu, recimo mozgu ili srcu ili trbuhu, koja bi bila vezana za
9 uzrok smrti. Prema tome, mi i tada napišemo da se uzrok smrti ne može
10 ustanoviti. Jer se radi recimo o truležnim promenama, a kod svežeg leša... jer
11 nismo našli ni jedno oboljenje i povredu koja bi bila konzistentna sa uzrokom
12 smrti. I to se normalno napiše.

13 A kad se govori o poreklu, ako sam razumeo da ste me pitali, kad se
14 govori o poreklu, ja sam Vam reko šta znači poreklo. Poreklo smrti znači kako je
15 osoba stradala, recimo, da li, recimo te povrede koje su konstatovane može da se
16 vežu za ubilačku smrt ili se mogu vezati za samoubilačku smrt, ili za zadesnu
17 smrt i tako dalje. Taj pojam "ubistvo" je pravni pojam.

18 To nije sudsko-medicinski. Sudsko-medicinski moraju da postoje određeni
19 elementi, a to su oni koji proizilaze iz obdukcionog nalaza koji sa većom ili
20 manjom verovatnoćom upućuju sud da se radi o jednoj ili drugoj povredi. A kad se
21 kaže "to je to", onda je to da je "ubistvo", onda za sud to je neka činjenica,
22 neki fakt koji mora da bude dobro argumentovan i potvrđen.

23 P: Pokušavao sam samo da se fokusiramo na reči poput "nemoguće
24 utvrditi", "neizvesno", "nesigurno"; međutim - kako patolozi kao što ste Vi -
25 mogu koristiti

26

27

28

29

30

1 reči koje u stvari ne mogu da se povežu sa ubilačkom smrću ili pak se mogu
2 povezati? Da li je to u osnovi ono što Vi hoćete da kažete, da bi patolozi
3 trebalo da zabeleže - kada su smatrali da su neki činioci potkrepljivali jedan
4 ili drugi zaključak - da to i kažu? Zar nije to suština Vašeg rada?

5 O: Suština, uopšte kod svih slučajeva, molim Vas, autopsija i autopsički
6 izveštaj moraju da budu vrlo egzaktni i precizni. Osoba zaista može da ima
7 veliki broj povreda, i to niko ne mora, ne može da spori recimo, povrede glave,
8 grudnog koša, jedne ruke, druge ruke, noge. Taj veliki broj povreda mora da se
9 dokumentuje i da se poveže sa uzrokom smrti. A način smrti, način smrti patolog
10 ne treba da određuje. Ili pak da koristi neku međunarodnu klasifikaciju koju smo
11 mi videli o načinu tih povreda. Sud, znači stvar je sada suda koji će kroz, opet
12 da kažem, sve izvedene dokaze da zaključi da li se zaista radi i o čemu se radi,
13 ubilačke povrede po ovom tipu, ovom tipu, onom...

14 P: O tim klasifikacijama porazgovarat ćemo sada pošto ste već to
15 pomenuli. Kada govorite o klasifikacijama koje ste Vi imali prilike da vidite,
16 da li Vam je poznato, a Vi ste tu reč koristili, ona je korišćena tokom čitavog
17 ovog suđenja, dakle, reč kao što je "zaseda". Međutim, jedan od svjedoka,
18 Richard Butler je rekao da je zaseda u stvari legitimna vojna akcija, i mislim
19 da u korišćenju klasifikacija koje ste Vi koristili, da li ste naišli kada se
20 radi o operacijama i bojištu, da postoje i kao što ste Vi to ovde pomenuli, da

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Postoje i, kao što ste Vi to ovde pomenuli, da postoji legitimno vojno borbeno
2 angažovanje?

3 O: Ja ne mogu na to pitanje da Vam odgovorim, jer o toj legitimnosti, to
4 mora da utvrdi sud i pravnici. Ja mogu samo da Vam govorim o povredama koje su
5 nastale recimo na ovaj ili na onaj način.

6 P: Pomozite mi u ovome, pošto imate tu klasifikaciju pred sobom, zar se
7 tu ne koristi reč "legalni" kada se govori o klasifikaciji i gde se pominju
8 ratne operacije?

9 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor, ovo je sugestivno pitanje.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Želite li da dalje to pojasnite ili
11 treba da čujemo gospodina Ostojića? Da li se slažete, gospodine Ostojiću da je
12 to sugestivno?

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa ja ga upućujem na taj konkretni deo,
14 no mislim da smo to već videli i na grafoskopu, no molim, ako možete da mi
15 pomognete, da stavimo taj dokazni predmet na grafoskop.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell, izvolite.

17 G. MITCHELL: [simultani prevod] Pa, i ovo prevazilazi stručnost ovog
18 svedoka.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam upravo to imao u vidu kada ste
20 postavili prvo pitanje, a svedok je jasno rekao da na njega ne može odgovoriti.
21 No, Vi ste me pretekli. A sada je na mene red i mislim da treba da pređete na
22 sledeće pitanje, a ostavite ovu temu po strani jer to nije iz njegovog polja
23 stručnosti.

24 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa ja mislim, časni Sude, to je nešto o
25 čemu je on izričito rekao u svom mišljenju i on se oslanjao konkretno na te

26

27

28

29

30

1 klasifikacije. Jedino što želim da ovde sada postignem je... - on je patolog -
2 želim samo da se pokaže da on ne daje svoje mišljenje na osnovu nekog pravnog
3 mišljenja, već na osnovu klasifikacija koju patolozi univerzalno koriste i gde
4 to znači tačno ono što znači. I ovde je upotrebljena reč "legalni", da citiram
5 iz te klasifikacije.

6 [Sudije vijećaju]

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću, mi smo jednoglasni.
8 Pređite na sledeću temu.

9 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Hvala.

10 P: Doktore, kada je reč o uzroku i načinu smrti, kada govorimo o tim
11 dvema stvarima kao o potpuno različitim stvarima, mislim da ste juče rekli da te
12 dve stvari zapravo idu naporedo i mislim na 51. stranici od 7. do 12. reda da
13 ste o tome govorili, no ja nisam bio siguran da sam razumeo Vaš odgovor, pa ako
14 mi to možete pojasniti... Da li se može imati situacija gde je poznat uzrok
15 smrti, ali način smrti se ne može odrediti ili je nepoznat?

16 O: Da. Poznati su slučajevi, na primer, da postoji uzrok smrti, recimo,
17 uzrok smrti ne znam koji primer da uzmem...

18 P: Evo ja ću Vam dati primer. Recimo da se radi o rani iz vatrenog
19 oružja u glavu i Vi niste sigurni da li je na osnovu onoga što ste videli, da li
20 je uzrok ubistvo ili samoubistvo ili samoodbrana ili pak da se radilo o
21 legitimnom vojnom angažmanu, dakle, u tim okolnostima na primer, da li Vi kao
22 forenzičar patolog možete utvrditi uzrok smrti, ali ne možete znati način smrti?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinite, ali ja moram da dam prigovor
2 na osnovne neke stvari ovde kada je reč o načinu smrti.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, mislim da treba da
4 se dogovorite Vi i gospodin Mitchell o tome ko će ovde biti tužilac kada je reč
5 o ovom svedoku.

6 Prema tome, Vi znate kakva je bila praksa. Dopuštamo da jedan te isti
7 tužilac ispituje jednog svedoka, osim ako ne postoje neke specijalne okolnosti.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Razumem, gospodine predsedavajući; i
9 gospodin Mitchell je taj koji je tužilac u ovom predmetu.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda idemo sada na pauzu od 25
11 minuta.

12 ... Početak pauze u 17.44h

13 ... Sjednica nastavljena u 18.14h

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vidim da se gospodinu McCloskeyu
15 svidjela moja sugestija, no nastavimo.

16 Gospodine Ostojiću.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Predlažem Vam da ponovite pitanje kako
19 bismo ponovo čuli prigovor.

20 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

21 P: Pa, bilo ih je podosta, ja ću ponoviti posljednje pitanje pred pauzu
22 pa ćemo se s time baviti. Gospodine, prije pauze pitao sam Vas da nam u suštini
23 opišete razliku između uzroka smrti i načina smrti. Ja sam na strani 56 to

24

25

26

27

28

29

30

1 pitao, a Vi ste rekli da nemate primjer kojim biste to razjasnili. Ja sam rekao,
2 imate uzrok smrti koji je poznat, ali je nepoznat način smrti. Recimo da imamo
3 ranu iz vatrenog oružja, pogodak u glavu. Na osnovu dokaza koje ste vidjeli ne
4 možete biti sigurni da je to posljedica ubojstva, samoubojstva ili recimo
5 opravdane nužne samoobrane primjerice. I niti da li je to bilo rezultat
6 legitimnog vojnog sukoba, da li biste na temelju tih uvjeta mogli utvrditi kao
7 forenzički patolog uzrok smrti, ali ne i način smrti.

8 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor. Treba definirati termin.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zašto?

10 G. MITCHELL: [simultani prevod] Pa radi se o pravnom terminu.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koliko ja shvaćam, gospodin Ostojić u
12 suštini pita svjedoka kao patologa, da njega kao takvoga ne zanima je li to bilo
13 opravdana nužna samoobrana, da li je to bila posljedica vojnog djelovanja, ali
14 on tu dodaje i samoubojstvo i ubojstvo. Koliko ja znam, patolog sudske medicine
15 će se doista time baviti i to je jedan od temeljnih zadataka koje on mora
16 izvršiti pored svih drugih dokaza, dakako, on bi to trebao potvrditi.

17 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ja, uz dužno poštovanje, smatram da se
18 možemo usuglasiti u tome da patolog ne može doći do pravnog zaključka, ali ako
19 moj uvaženi kolega kaže da to jeste tako, ja mislim da ono što forenzički

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 patolog može doći do zaključka, jeste zaključak na temelju razumnih nalaza nakon
2 vanjskog i unutarnjeg pregleda, a osim toga o tome je doktor i prošla dva dana
3 svjedočio. Ali, ako se moj kolega slaže, možemo se usuglasiti oko toga.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja znam kako bih odgovorio na to
5 pitanje da sam svjedok.

6 Ali Vi, profesore... odnosno, prije svega što mu ne dopustite da svjedok
7 na to odgovori. Ja mislim da je on savršeno kvalificirana osoba koja dolazi iz
8 zemlje koja u medicini se ponosi izvrsnom reputacijom i to već desetljećima. Ne
9 govorimo o nekome tko ne poznaje tu temu.

10 Dakle, gospodine Dunjiću, molim Vas da nam razjasnite i unesete svjetlo
11 u ovo što se nama čini vrlo kompliciranim pitanjem.

12 SVJEDOK: Ako mi... Zahvaljujem, gospodine sudija i drago mi je što ste
13 konstatovali da dolazim iz zemlje, ali iz zemlje i iz instituta koji zaista ima
14 visoku reputaciju u tom smislu, jer imamo dugu tradiciju i, na žalost, iskustva
15 u ovakvim stvarima. Moj konkretan odgovor na Vaše pitanje, mi forenzičari
16 utvrđujemo uzrok smrti, znači, konstatujemo sve. Kad se tiče porekla smrti, da
17 li je ta povreda, recimo koja je konstatovana, potpuno legalna... pardon, ne taj
18 izraz "legalno" nego da li je ta povreda nastala zadesno, samoubilački ili
19 ubilački po svom poreklu, onda sud nama definiše problem i kaže: da li na osnovu
20 ovih elemenata koje ste Vi konstatovali u obdukcionom zapisniku može da se
21 govori o određenom načinu usmrćenja?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja ne mogu direktno da odgovorim na to pitanje, jer takva povreda može da
2 nastane na tri različita načina, znači zadesno, samoubilački i ubilački.

3 Da bih dao precizniji odgovor sudu i da sud izvede taj zaključak o
4 načinu ubistva, samoubistva ili zadesa, ja moram pre svega dobro da napravim
5 obdukcioni nalaz, da konstatujem sve tragove koji bi uputili na jedan, drugi ili
6 treći element, da imam iskaze svedoka koji bi mogli da indirektno potvrde tu
7 tezu, morao bih da imam, znači, kompletne spise koji upućuju... I na kraju bi
8 moj zaključak izgledao da elementi koji su postignuti, recimo u predelu desne
9 slepoočnice, rana iz prislona i izlazna rana na levoj slepoočnici koja je
10 izlazna, znači - apsolutno dokumentovane sa tragovima barutne eksplozije - još
11 uvek nisu pouzdan dokaz da se radi o samoubistvu, jer može da nastane u toku
12 zadesa, može i u toku ubistva.

13 Prema tome, ja moram da pružim sudu informacije iz kojih on na osnovu
14 svih sprovedenih dokaza može da zaključi da se zaista radi o tome. Ja ću da
15 konstatujem da je dešnjak, da na njegovim rukama ima tragova baruta, tragova
16 krvi, da oko rane ulazne ima tragova krvi i da kažem, vrlo je verovatno ili
17 najverovatnije je da je u desnoj ruci, da je desna ruka bila u prislonu na desnu
18 slepoočnicu, da je to rana iz blizine i tako dalje - iz čega sud sad izvlači sad
19 zaključak da se onda može raditi, na osnovu prikupljenih dokaza, o samoubistvu,
20 ubistvu.

21 Znači, vrlo, vrlo retko, mi kao forenzičari dajemo konačan sud o načinu
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 povrede... o načinu povrede i to kad imamo, znači, kompletno sve elemente. Uvek
2 kažemo "najverovatnije" ili "moguće samopovređivanje", a da li je to
3 samopovređivanje u smislu zadesa ili...ili samoubilačkog - to ja ne mogu da
4 zaključim na osnovu autopsičkog nalaza tragova baruta i slično. Ne znam da l'
5 sam bio precizan. Znači, mi ne govorimo o legitimitetu, to apsolutno ne dolazi u
6 obzir, da se mi izjašnjavamo o pravnim stvarima, da li je nešto legalno ili nije
7 legalno.

8 P: Hvala Vam mnogo, doktore Dunjić, na tome. I upravo se zato i
9 koristimo tim klasifikacijama jer se na tim popisima konkretno opisuju slučajevi
10 u kojima Vi kao sudsko medicinski patolog možete, odnosno ne možete se oslanjati
11 na njih u utvrđivanju da li je određena smrt posljedica nekih okolnosti. Je li
12 tako?

13 O: Da.

14 P: Razgovarali smo o dva konkretna pitanja ovdje i želio bih napraviti
15 distinkciju. Govorili smo o uzroku smrti i načinu usmrćenja. Ja sam krenuo tako
16 što sam Vas pitao, ako imate uzrok smrti koji je nepoznat ili ne može se
17 utvrditi, mislim da je bilo Vaše mišljenje da u tom slučaju nikada ne možete
18 izvesti zaključak o načinu usmrćenja. Ja bih sad gledao suprotnu situaciju.
19 Znači, uzrok smrti, možete li doći i do... da li će u tom slučaju kada ne znate
20 uzrok smrti i način usmrćenja biti nepoznat ili se neće moći utvrditi?

21 O: U suprotnoj situaciji je isto kao i u prethodnoj. Ja nikad neću da se
22 izjasnim o načinu usmrćenja, ako i imam ili nemam uzrok smrti. Znači, način
23 usmrćenja, odnosno poreklo smrti - kad govorimo o načinu, misli se na poreklo
24
25
26
27
28
29
30

1 Smrti - ubilačko, samoubilačko, zadesno - ja se nikad o tome neću izjasniti,
2 pogotovo ako nemam šta je uzrok smrti. Jer uzrok smrti može da bude prirodan i
3 nasilan. Prema tome, ako je... koji su elementi za nasilno da bih ja tvrdio
4 kakvog je porekla smrt, ubilačka, samoubilačka i zadesna?. Prema tome, ja se u
5 opšte ne bih izjašnjavao o tome. Znači, pogotovo kad nema znači uzroka smrti.

6 P: Shvaćam, međutim ne znam da li ste me dobro pratili, ispričavam se
7 svima i Vama, ali ja Vam želim reći, gospodine, da - ako imamo nepoznati uzrok
8 smrti ili uzrok smrti koji se ne može utvrditi, u svim slučajevima gdje je uzrok
9 smrti nepoznat - i način usmrćenja bi također trebao biti nepoznat ili se ne bi
10 smio moći utvrditi i to u 100 posto slučajeva.

11 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor, sugestivno pitanje.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja ću to preformulirati.

13 P: U kakvim okolnostima biste, gospodine Dunjiću, mogli imati, kao jedan
14 razuman sudsko-medicinski patolog, u kakvim biste okolnostima mogli imati
15 poznati ili nepoznati uzrok smrti, a da je pri tome način usmrćenja poznat?

16 O: Ako sam dobro razumeo, znači o načinu usmrćenja, o načinu usmrćenja,
17 ubilačko, samoubilačko i zadesno, ja mogu samo da dam neko svoje mišljenje na
18 osnovu precizno ustanovljenog nalaza. I to samo pod uslovom da sud od nas to i
19 zahteva, odnosno sud /sic/, da se kaže: imate konstatovanu povredu takvu i
20 takvu, uzrok smrti je to i to, da li je ta povreda, recimo, nastala pucanjem iz

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 daljine, iz blizine, i da li to više upućuje na ovakav način povređivanja ili
2 onakav način povređivanja. Ja u tom smislu mogu da dam sudu svoje mišljenje, ali
3 nikako da to bude ono jedino mišljenje kao ekspert.

4 P: Ali, možete li u bilo kojim okolnostima zaključiti, ili dati svoje
5 mišljenje? Ja to shvaćam da Vi dajete svoje mišljenje, možete li pod ikakvim
6 okolnostima dati mišljenje o načinu usmrćenja ako ne znate ili Vam nije poznat
7 uzrok smrti?

8 O: Pa ne mogu da se izjasnim.

9 P: Takve okolnosti ne postoje, to je nemogućnost da kao kad se radi o
10 činjeničnom stanju i u pravnom stanju da bi...

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite. Gospodine Mitchell,
12 izvolite.

13 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor, ponovno sugestivno pitanje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, to je stvarno očigledno, gospodine
15 Ostojiću, način na koji ste to Vi formulirali?

16 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

17 P: Doktore Dunjiću, podsjetite nas, koliko Vi godina iskustva imate kao
18 sudsko-medicinski patolog?

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dovoljno je pogledati njegove sjedine.
20 Trebali ste pročitati njegov životopis.

21 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Pa da, ali onda bi to bilo sugestivno
22 pitanje da sam mu rekao da ima toliko i toliko godina iskustva.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: No u svakom slučaju, budimo ozbiljni. Gospodine Dunjiću, jeste li Vi
2 ikada vidjeli izvještaj forenzičkog patologa u kojem je uzrok smrti bio nepoznat
3 ili se nije mogao utvrditi, a da je ipak patolog naveo način usmrćenja? Da li
4 ste to igdje vidjeli, ne mislim samo sad na ove dokumente koje ste ovdje
5 pregledali?

6 O: Pa nisam nikad video. Moram priznati.

7 P: U redu. Razgovarajmo onda o dva druga koncepta. Možemo razgovarati o
8 druga dva koncepta, to su ekshumacije u odnosu na i u usporedbi sa obdukcijom.
9 Jučer, negdje na stranici 30 zapisnika, rekli ste da kad se na prvi pogled ti
10 nalazi u izvještaju pogledaju, čine se u suštini prihvatljivima. Međutim, da ste
11 onda došli do zaključka da Vam je glavni prigovor na to što su oni koji su
12 vršili preglede propustili dati detaljni opis, dakle, prije svega nisu detaljno
13 opisali sve promjene koje su uočili na tijelima. Da li Vi, kao sudsko-medicinski
14 patolog, i to kad govorimo o ekshumacijama, mislim da je to na stranici 127
15 Vašeg izvještaja pod rimskim V, to je 127 stranica, rimski VI, tu kažete "da su
16 standardne metode općenito bile korištene i da su detaljno analizirane
17 grobnice". Da li to vidite, to je paragraf 5. u dijelu gdje iznosite svoje
18 mišljenje pred kraj Vašeg izvještaja? Samo da Vam pomognem, kaže se:
19 "primijenjena metodologija", to je rimsko VI, "primijenjena metodologija
20 evakuacije i ekshumacije."

21 O: Da. Ja sam to naveo u tom mišljenju i to sam i jučer čini mi se
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pomenuo. Znači, primenjena metodologija ekshumacije kako je opisano, znači šta
2 se radi na ekshumacije /sic/, kako je opisana, znači, šta se radi na
3 ekshumaciji, kako su leševi, ovaj, transporto...obeležavani, kako su
4 transportovani, gde su čuvani i tako dalje. Kao i proces od vađenja iz onih
5 hladnih prostorija do obdukcije i tako dalje. I ono što je napisano kako se
6 radila, kako je procedura sprovedena - to je apsolutno korektno i tu nema
7 nikakvih prigovora. Obdukcioni zapisnici koje sam ja pregledao imaju jedan
8 formular, odnosno, nekoliko listova formulara koji...u kojima se taksativno
9 navodi šta treba pregledati i onda prostor u kome treba to sve opisati. Znači,
10 sve to što sam sada naveo Vama, to je sve standardna procedura. To je sve
11 korektno i tu nema prigovora.

12 Prigovor se nalazi sad u onom drugom delu koji se odnosi na lično
13 patologa koji je to sad uzeo taj formular u ruke i radio, odnosno pregledao telo
14 i upisivao to što je upisivao. To što je upisivano i što je napisano, ja sam i
15 rekao, kako u spoljašnjem tako unutrašnjem nalazu, tako u traumatološkom nalazu
16 - nije dobro. Znači, to su potpuno dve odvojene stvari. Mi imamo, s jedne strane
17 standard koji se nama navodi u tim zbirnim izveštajima kako se sprovodila cela
18 procedura i to je korektno, i u... kroz ovo što je u tim zbirnim izveštajima
19 rečeno, vidi se da je to sve korektno na taj način rađeno. Ali sada, kroz
20 pojedinačni izveštaj i ono što je napisano u tim pojedinačnim izveštajima zbog
21 čega sam ja tražio naknadno da mi se dostave ti obdukcioni zapisnici, se vidi
22 ovo što sam, prigovore... moje prigovore na takve zapisnike stavio koji su
23 objektivni, da su većina nepotpuna, da se koriste dijagnozama, da ne postoje
24 detaljni opisi, a da se izvodi zaključak o uzroku smrti i da se konstatuje način

25

26

27

28

29

30

1 smrti.

2 P: To, dakako, doktore Dunjiću, vidimo i na sljedećoj stranici Vašeg
3 izvještaja 128, kada komentirate upravo o mišljenju u vezi s izvještajem San
4 Antonio, gdje se kaže da je nedovoljno precizan ili neprecizan, površan i da su
5 izvedeni arbitrarni zaključci. Ovo je moje pitanje za Vas: Kako to utječe, ako
6 uopće utječe, na sveukupnost, na cijeli proces ekshumacije koji je izvršen, po
7 Vašem mišljenju kakvog to utjecaja ima na to?

8 O: Pa to je očigledno kroz ove obdukcione zapisnike i kroz ovo što sam
9 danas i jučer pričao evidentno. Znači, ovo što je... što sam ja konstatovao to
10 nije vezano za ovo što su stavljene primedbe, nego sam ih ja samo stavio kao
11 ilustraciju da potvrdi ono što sam već juče i prekjuče govorio, a što sam se
12 izjašnjavao pre toga kroz analizu pojedinačnih izvještaja.

13 P: Postavit ću Vam preciznije pitanje, kao sudsko-medicinski patolog
14 svjesni da su ekshumacije bile nedovoljno precizne, arbitrarne i kako ste Vi
15 rekli površne...

16 G. MITCHELL: [simultani prevod] Ispričavam se, ovo je izuzetno
17 sugestivno pitanje.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Ostojiću.

19 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ja se, uz dužno poštovanje, ne slažem.
20 Prije svega nisam čak još niti izrekao svoje pitanje. Drugo, ja mogu pitati ovog
21 svjedoka u glavnom ispitivanju ima li on neko mišljenje na temelju faktora do
22 kojih je zaključcima došao i ne vidim uopće kako je to sugestivno, gospodine
23 predsjedavajući.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite. Postavite svoje pitanje.
25 Gospodin Ostojić se poziva na izvještaj, konkretno na dva dijela ovog

26

27

28

29

30

1 izvještaja, koriste se iste riječi, dakle izvolite.

2 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

3 P: Postavit ću Vam ovo konkretno pitanje, gospodine Dunjiću. Kao sudsko
4 medicinski patolog koji se vodi razumnim stupnjem sigurnosti, kad gledate ove
5 izvještaje sa ekshumacija koji su nedostatno precizni, arbitrarni, površni, na
6 što Vas to kao sudsko medicinskog patologa navodi? Koja je Vaša reakcija na to
7 ako uopće takve ima?

8 O: Objektivno, jedna od reakcija iz pozicije u kojoj se ja nalazim kao
9 profesor sudske medicine je da su to radile mlađe kolege sa nedovoljnim
10 iskustvom. To je jedno od mogućih objašnjenja zašto je to tako. Odnosno, kad
11 kažem "nedovoljnim iskustvom", to znači da su radili čak i ljudi koji nemaju ovu
12 vrstu specijalnosti. Ja ne znam da li imaju, ali tako... taj nalaz kako je
13 navedeno navodi na taj zaključak.

14 P: Na temelju Vašeg iskustva doktore, po Vašem mišljenju, da li bi ti
15 izvještaji bili pouzdani ili ne? S obzirom da ste zaključili da su neprecizni,
16 površni i arbitrarni između ostalog.

17 O: Pa ja ne mogu konkretno da odgovorim i ne može se za sve lokacije to
18 reći. Ja sam vrlo precizno u analizi rekao i istakao čak one protoko... odnosno
19 one obdukcione zapisnike koji su vrlo precizni po tim standardima koje zahteva
20 sudska medicina. Prema tome, ja nisam paušalno reko za sve, ali sam jedan veliki
21 broj tih protokola kao takvih našao i citirao, a znači za ovaj jedan određeni
22 broj vidi se da su vrlo precizno odrađeni što upućuje na osobu, patologa koji

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ima jedno šire i specijalizovano iskustvo i znanje.

2 P: Ispričavam se, doktore. Ja nisam niti želio reći da je svaka od tih
3 ekshumacija izvršena arbitrarno, površno ili neprecizno, ali kad je riječ o onim
4 ekshumacijama za koje ste Vi to zaključili, pitanje je bilo samo - činjenica da
5 ste došli do tog zaključka u vezi samo sa tim lokacijama gdje su vršene
6 ekshumacije - da li biste te nalaze Vi smatrali pouzdanima ili nepouzdanima.
7 Naime, mislim na rezultate i zaključke sa onih ekshumacija koje ste kritizirali
8 i kojima ste našli neke nedostatke.

9 O: Ja sam to i naglasio da su to ipak nalazi koji, na koje se čovjek ne
10 može osloniti i ne može pouzdano komentarisati, a da ne izađe iz svoje struke.
11 Znači, odnosno da daje neko svoje proizvoljno mišljenje. Moje mišljenje može
12 jedino da proistekne iz neke činjenice koja je precizno kao takva definisana i
13 navedena.

14 P: Prijeđimo sada na onu drugu temu, naime, mi smo ovdje pokrili sada
15 ekshumacije, a želio bih da sada razgovaramo o obdukcijским nalazima. Na
16 stranicama 35 i 36 Vašeg izvještaja, a i u nekim drugim mjestima u Vašem
17 izvještaju rekli ste, koristili ste termine: "nemoguće utvrditi", "apsolutno
18 proizvoljno", "netočno", "necjelovito", "površno opisano", na stranici 37
19 kažete: "nejasno", "necjelovito", ponovno "površno", kažete: "neprofesionalni
20 opis" to Vas citiram. Mislim da ćete sve te termine naći na stranicama 35, 36 i
21 37. Ja Vam sad to govorim kako bismo uštedjeli na vremenu.

22 Kada kažete gospodine da se radilo o neprofesionalnom opisu, da li Vi tu
23 želite reći da, na temelju Vašeg mišljenja koje se temelji na razumnoj analizi
24 koju sudsko medicinska patologija provodi, da li ste željeli reći da
25 profesionalci koji su dali to mišljenje nisu ispunili standarde koji se

26

27

28

29

30

1 zahtijevaju od patologa?

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Mitchell.

3 G. MITCHELL: [simultani prevod] Sugestivno pitanje.

4 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] U redu. Ja ću to preformulirati. To jest
5 sugestivno mišljenje.

6 P: Što ste željeli reći tim Vašim zaključcima? Proći ćemo te zaključke,
7 recimo kad ste rekli da je nemoguće ustanoviti nešto, da je to apsolutno
8 proizvoljno, što ste time željeli reći?

9 O: Time ja u stvari Vama ukazujem da je taj nalaz takav kakav je
10 definisan, kako je napisan, nije proverljiv i nemoguće ga je dokazati. Znači,
11 ako neko nešto tvrdi da je strelna povreda i recimo, a nije ga opisao kao
12 strelnu povredu, to je onda nemoguće potvrditi. Kao i za uzrok smrti, ako neko
13 tvrdi da je to uzrok smrti, ničim nije moguće dokazati, znači sudsko-medicinski
14 - govorimo samo o sudsko-medicinskom delu - nije moguće utvrditi za životnost.
15 Prema tome, znači, tu se ili radi o nekompetentnosti osobe koja je vršila
16 pregled ili se radi o neprofesionalnom odnosu u onom smislu gde se nije
17 poštovala profesija sudske medicine i onda su logičan zaključak iz toga da su to
18 subjektivna neka...neki subjektivna mišljenja.

19 Eto, to su ti termini koje sam ja koristio kojima sam hteo u stvari da
20 oslikam one primedbe koje sam stavio kroz pojedinačne nalaze ili kroz neki kao,
21 ovaj... onaj citirani već izveštaj Haglunda gde on govori da su iz... da su
22 povrede na glavi nastale na kraju, znači praktično egzekutivno i s prislonom.
23 Znači, to su stvari koje se apsolutno ne mogu, prvo ne mogu da se dokažu sudsko-
24 medicinski, a kamoli da se prihvate sa sudsko-medicinskog stanovišta da se takav

25

26

27

28

29

30

1 nalaz izvodi. Jer nema ni jednog pokazatelja koji bi ukazivao na takvu jednu
2 činjenicu koja je... prema tome, to je lični stav, osim ako nije taj pisac tog
3 teksta to gledao kad je taj leš tako zadobio povredu, pa da to bude svedočenje,
4 a ne ekspertsko mišljenje.

5 P: Da li nam stoga možete dati svoje mišljenje u smislu toga da li biste
6 Vi ili bilo koji drugi sudsko medicinski patolog u tom slučaju, takav izvještaj
7 smatrali pouzdanim ili nepouzdanim?

8 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor. Pitanje je prilično
9 neprecizno.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ne slažem se, ali ću ga preformulirati.

11 P: Dakle, govorimo o obdukcijama. Pregledima *post-mortem*. Vi ste nam u
12 Vašem izvještaju i u Vašem, sada već dvodnevnom svjedočenju, dali, iznijeli
13 svoja mišljenja o kojima su patolozi koji su provodili ove obdukcije vršili ih
14 uz neka odstupanja, nedostatke, uz svo dužno poštivanje istih, koje ste nam Vi
15 naglasili kao što recimo da su neke stvari bile nemoguće da se ustanove, a
16 mislili ste na vanjske, unutarne nalaze, nalaze traume za koje Vi smatrate da
17 su apsolutno proizvoljni, također i netočni i tako dalje. U odnosu na te nalaze
18 Vi kao jedan razuman sudsko medicinski patolog, da li biste te obdukcijske
19 nalaze smatrali pouzdanima ili nepouzdanima?

20 O: Pa u najkraćem smislu oni bi po mojim kriterijumima trebali da se,
21 odnosno da se smatraju nepouzdanima. Činjenica je postojanje leša, ali sve

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ostalo što je trebalo da prati obdukcioni nalaz je neprecizno, netačno, površno,
2 tako da ja da izvedem zaključak iz takvog jednog nalaza, nisam u mogućnosti.
3 Znači, ja ne mogu da negiram činjenicu da postoji leš, ali ovaj deo ne mogu da
4 prihvatim i ja sam upravo zbog toga pravio komentare za pojedinačne slučajeve i
5 u pojedinačnim segmentima.

6 Isto to važi i za zbirne izveštaje koje sam ja komentarisao. Znači, ja
7 nisam stavljao primedbe na ceo zbirni izveštaj, zato što je u tri rečenice
8 rečeno to i to što ne odgovara, recimo, pojedinačnim izveštajima. Nego sam samo
9 kroz... dao kao ilustraciju da se potvrdi i onaj pojedinačni nalaz obdukcioni.
10 Znači, u nekim segmentima, završnih sa zbirnih izveštaja, recimo, nema šta da se
11 prigovori. To su neke činjenice i konstatacije. Ali u nekim svojim
12 konstatacijama, neki od patologa, odnosno, onih koji su pravili te zbirne
13 izveštaje očigledno postoji jedan subjektivitet u celoj stvari. U smislu
14 navođenja nekog zaključka do koga je on došao, a koji nije pokriven adekvatnim
15 nalazom, tako da čitaoca koji čita zbirni izvšetaj recimo Haglunda, gde se
16 govori o prislonu i gde se govori o egzekuciji i tako dalje, da su to povrede
17 poslednje u nizu, znači da je on prethodno dobio, to apsolutno ne može da se
18 prihvati jer nema ni jednog medicinskog elementa koji bi to potvrdio. I u tom
19 segmentu njegovog izveštaja, a ja taj segment njegovog izveštaja mogu da smatram
20 potpuno ličnim i proizvoljnim i nepotkrepljenim nalazom. Znači to je neko...
21 neki njegov utisak i subjektivni stav.

22 P: Mislim da ste nam jučer na stranici 55, odnosno stranici 51 redak 7
23 do 8, rekli da "zaključak jednog obdukcijiskog nalaza mora biti objektivna
24 prosudba onoga što je utvrđeno nalazima, pregledima". I Vi nam tu želite reći da

25

26

27

28

29

30

1 ono što se ovdje čini je upravo suprotno, kad je riječ o ovom materijalu koji
2 ste pregledali?

3 G. MITCHELL: [simultani prevod] Opet sugestivno pitanje.

4 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

5 P: Možete li nam donijeti neki zaključak o objektivnosti, odnosno o
6 subjektivnosti obdukcijских izvještaja i imate li neko mišljenje u vezi s time,
7 jesu li forenzički patolozi odstupili od standarda koji su... kojeg su se
8 trebali držati dajući objektivnu prosudbu onoga što su, do čega su došli na
9 temelju nalaza?

10 G. MITCHELL: [simultani prevod] Mislim da je sad pitanje odgovorilo na
11 ono što se pita.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja stvarno mogu odgovoriti na brzinu. Jer
13 mislim da kad smo govorili o pouzdanosti...

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, bavili ste se već objektivnošću.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Dobro onda, hvala.

16 P: Doktore, jučer ste na stranici 48, mislim da je redak 22, govorili o
17 abecedi Vaše struke, onim osnovama Vaše struke. Sjećate li se toga?

18 O: Da.

19 P: Također ste, u narednim redovima mislim, od 1. do 7. rekli da kada
20 ste pregledali ove obdukcijske nalaze koje su izvršili patolozi, Vi niste videli
21 ništa, citiram "ne vidimo ništa osim puke izjave gde se samo kaže to je tako i
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vi to morate prihvatiti tako kako je predstavljeno" kraj citata.

2   Moje pitanje, gospodine, s obzirom i to na razumnog stepena sigurnosti,
3 da li je to način kako se obdukcijski izveštaj, odnosno, kako se priprema
4 izveštaj patologa i kako treba da se priprema, kada ne postoji osnov za
5 mišljenje ili zaključke koje patolog može izvesti i dati?

6   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Mitchell?

7   G. MITCHELL: [simultani prevod] Dato je pitanje i odgovor. U odgovoru je
8 dato pitanje. /sic/

9   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je svedok već jasno rekao o
10 ovome šta ima da kaže.

11   G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa, ja mislim da sam hteo samo da
12 razjasnim zapisnik. Ali idem dalje.

13   P: Dakle, doktore Dunjiću, da li ste Vi kada ste pregledali izveštaj od
14 arheologa, forenzičara, patologa i tako dalje, da li ste našli bilo šta ili bilo
15 koji primer...

16   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dopustite mu da postavi pitanje.

17   G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

18   P: ... dakle, da li ste našli bilo šta što ukazuje da su ta lica iz
19 Tužilaštva zapravo zaključili u bilo kom trenutku da je neki leš, da je uzrok
20 smrti kod nekog leša, odnosno način usmrćenja bio u legitimnom vojnom borbenom
21 angažovanju?

22   O: Ako mi dopustite, časni Sude. Gospodine branioče, Vi mene dovodite u
23 situaciju da ja dajem neku zaje...zbirnu ocenu ovoga što sam radio. Ja ću biti
24 sada sudski medicinar, pa ću Vam odgovoriti na sledeći način. Ja sam vrlo

25

26

27

28

29

30

1 precizno citirao sva dokumenta koja sam analizirao i svaki dokument sam
2 prokomentarisao i dao određeno mišljenje, tako da ja ne mogu da govorim u celini
3 o svemu, kroz ovo...kroz ovo pitanje koje ste postavili, koje ste postavili
4 /sic/. Znači, ja sam... ja se samo držim onih činjenica koje sam ovde
5 analizirao, zapisao, prokomentarisao i za svaki pojedinačni slučaj autopsički i
6 za zbrine izveštaje koje sam citirao. Prema tome, ja ne mogu da izvodim jedan
7 zaključak te vrste kako ste Vi sada definisali u svom pitanju.

8 P: Izvinite, doktore Dunjiću. Ja nisam našao takve primere, nisam
9 siguran da li ste Vi. No, da Vas pitam nešto o čemu smo razgovarali pre
10 poslednje pauze, mislim da je to bilo na 70. stranici transkripta. Vi ste
11 govorili o uzorcima koji su uzimani sa drugih delova leša, ruku i tako dalje. Da
12 li Vam je poznato da li je izvršena bilo kakva analiza kako bi se utvrdilo - i
13 sada da Vas uputim naročito na jedan od zaključaka koje ste Vi izneli u svojem
14 izveštaju; to je ponovo na 127. stranici, pod rimskim V - da li ste našli bilo
15 kakvu analizu forenzičara patologa, bilo da se radilo o detaljnom izveštaju ili
16 pak samo o površnom - da su oni izvršili bilo kakvu analizu, da li postoje
17 tragovi baruta, kako bi utvrdili da je dakle usmrćaj; da li je angažman bio
18 tog... da li je taj preminuli pojedinac bio vojnik ili civil?

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da ja postavim pitanje prvo. Da li je
20 moguće, s obzirom na to u kakvom su stanju bili leševi koji su već bili u raznim
21 fazama raspadanja, a ponekad i ogoljeni skeleti, da li je uopšte moguće izvršiti
22 takvo ispitivanje kao što je analiza tragova baruta, pogotovo zato što su u
23 nekim slučajevima ta tela već bila sahranjena, odnosno pokopana, a onda u nekim
24 slučajevima čak i dva puta pokopana? Dakle, profesore Dunjiću, možete li
25 odgovoriti?

26 SVJEDOK: Takva analiza je veoma teško izvodljiva o čemu je... su

27
28
29
30

1 govoreli i kolege Clark i Lawrence i tako... u nekim svojim izveštajima i onda
2 se rezultati koji bi se i dobili su veoma diskutabilni. Međutim, ono što je
3 možda na neki način bilo potrebno u nekim situacijama da se uradi, to su analiza
4 tragova koji se mogu naći unutar, u prostoru same rane, odnosno u prostoru samog
5 oštećenja. Prema tome, ne govorim samo o spoljnjim faktorima barutne eksplozije
6 i tragova baruta na odeći ili na koži ili na kostima, nego i unutar onoga kanala
7 rane. I to znači da je na trulim leševima to jako teško dokazati, upravo zbog
8 raspadanja mekog tkiva. I zato i mi insistiramo kod pregleda kanala rane, znači
9 na čvrstim tkivima da se i kanali rane, znači onaj deo od - da tako kažem - sa
10 jednog dela do drugog dela pljosnate, recimo kosti, analizira. Jer prolaskom
11 projektila ne mora da prođe samo barut, nego mogu da ostanu i čestice od
12 košuljice i tako dalje, što je jedan pouzdan dokaz da se radilo o recimo,
13 prolasku projektila.

14 Ali sami tragovi barutne čestice, utvrđivanje barutnih čestica na trulom
15 materijalu je izuzetno teško i praktično se rezultati ne mogu dobiti. Ali u ovim
16 situacijama gde je na primjer očuvano tkivo i gde je očuvana odeća na tom lešu,
17 recimo, bez obzira je trebalo u određenim situacijama, naravno, zavisno od tih
18 promena, sprovesti tu analizu. Ovako, jednostavno nije sprovedena i ne možemo da
19 je komentarišemo da li ih ima ili nema. To je mislim odgovor, gospodine sudija.
20 Znači, ja se slažem kao forenzičar sa onim što su i kolege rekly da je to teško
21 i bilo nemoguće u odnosu i zbog toga što su nastupile te određene truležne
22 promene, posebno na skeletizovanim leševima. Ali je bilo potrebno to na neki
23 način notirati kroz obdukcioni zapisnik da nije urađeno, ili da nije moglo da se
24 uradi. Ja o tome, mislim, želim da kažem.

25 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Mogu li da nastavim, časni Sude.
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.
2 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]
3 P: Na 74. stranici, upravo sada, u prvom redu, Vi ste upotrebili izraz
4 koji ste koristili u celom svom izveštaju, a to je: "diskutabilno". Možete li
5 nam samo objasniti molim Vas, šta mislite time kad kažete: "To je
6 diskutabilno."?
7 G. MITCHELL: [simultani prevod] Prigovor, ovo je suviše neodređeno.
8 Možemo li imati konkretni primer?
9 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Svakako.
10 P: Sada bih zamolio da pogledamo Vaš izveštaj i to predmete 055, 056,
11 057, 058, 062 na primer, gde Vi koristite reč "diskutabilan", a to ste također
12 upotrebili u prvom redu kada ste odgovarali na pitanja predsedavajućeg sudije na
13 74 stranici transkripta. Molim ako je moguće da to pozovemo u elektronsku
14 sudnicu. Kao što sam rekao, možemo bilo koji od tih primera uzeti, no uzmimo to
15 i vidimo na ekranima, pokažimo slučaj 58.
16 O: Sa koje lokacije, izvinjavam se? A, mislite na uzrok smrti da je
17 diskutabilan?
18 P: Tako je.
19 O: Pa onda me citi...
20 P: Ako pogledamo, recimo, 56. stranicu izveštaja doktora Dunjića 20990,
21 i nekoliko pre i iza te stranice, dakle, doktore ako samo pogledate stranicu ERN
22 X004-6156, to je slučaj NK08057 B, u delu gde Vi dajete svoje mišljenje i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 komentar, Vi koristite reč "diskutabilan".

2 O: Da.

3 P: Da bismo samo se uverili svi da govorimo o istoj stvari. Želim samo
4 da to vidimo i u elektronskoj sudnici kako bi i moje uvažene kolege mogle da
5 prate o čemu govorimo. Dakle to je 56. stranica izveštaja doktora Dunjića, a to
6 je na transkriptu stranica kada je bilo podneseno u spis bio broj 20990, međutim
7 možemo uzeti za primer bilo koju od tih 10 stranica.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nadam se da to možemo naći brzo. Mi smo
9 je pronašli, da li ste Vi iz Tužilaštva pronašli tu stranicu?

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa, verujemo u njegov odgovor na ovom
11 slučaju.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

13 P: Doktore, možete li molim Vas objasniti, izvinjavam se - malo je kasno
14 pa ponekad smo umorni. Dakle, kada koristite reč "diskutabilan" u odgovoru, kao
15 što ste upotrebili kada ste odgovarali na pitanje sudija, šta ste time mislili?

16 O: Pod tim pojmom sam i u većim, u većem broju slučajeva napisao vrlo
17 precizno, kao i u ostalim slučajevima - "diskutabilan uzrok smrti". Zašto
18 "diskutabilan"? Zato što sam ga već prethodno elaborirao šta znači uzrok smrti.
19 Da ne ulazim za svaki pojedinačni slučaj u elaboraciju zašto je diskutabilan.
20 Jednostavno sam se pozvao na onu tematiku u kojoj sam pričao o uzroku smrti
21 prethodni put. I zbog toga sam rekao "diskutabilan". U tom kontekstu je ovo
22 "diskutabilan" i u svim ostalim slučajevima jer sam uzrok smrti kao takav
23 elaborirao u prethodnoj... u prethodnim poglavljima kad sam govorio o uzroku
24 smrti. Prema tome, ja hoću da kažem da ne želim sad u ovom slučaju konkretnom da
25 diskutujem o tome, jer sam već to elaborirao - šta znači "uzrok smrti". Znači,
26 to

27

28

29

30

1 ne želim da komentarišem, komentarisao sam onaj segment na koji se to odnosi
2 ovde u konkretnom. A uzrok smrti, da se ne bih ponavljao, ja se stalno to...
3 vraćam čitaoca na ono što sam već elaborirao šta znači "zaživotno", šta znači
4 "posmrtno" u teorijskom smislu i u praktičkom smislu i zašto se mi koristimo
5 određenim stvarima kada o tome govorimo. Samo u tom kontekstu je to, je ta reč
6 "diskutabilno" .

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, mislim da sada moramo završiti i
8 ostati na tome za danas. Veoma Vam se zahvaljujemo, profesore Dunjiću i
9 nastavljamo sa radom sutra ujutro. Podsetili su me da treba da Vas pitam, koliko
10 Vam još vremena treba za ispitivanje?

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] 15 do 20 minuta najviše i nastojat ću da
12 to skratim.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

14 ... Sjednica završena u 19.02h.

15 Nastavak zakazan za petak,

16 27.06.2008. u 09.00h.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30